

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Górniczej



**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE
NADZOROWANEGO TERENU
W 2025 ROKU
/POWIAT BĘDZIŃSKI/**

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Dąbrowie Górniczej
Marzanna Kuc*

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

SPIS TREŚCI

I.	NADZÓR EPIDEMIOLOGICZNY	4
	Ocena sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych.....	4
	Pozostałe choroby infekcyjne.....	16
	Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi	20
	Szczepienia ochronne	20
II.	PODMIOTY WYKONUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ.....	24
	Szpitale.....	24
	Pozostałe podmioty lecznicze.....	25
	Podmioty lecznicze funkcjonujące jako praktyki zawodowe	26
III.	BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI.....	26
IV.	STAN SANITARNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	33
	Jakość zdrowotna wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.....	33
	Jakość wody wykorzystywanej do kąpieli i rekreacji.....	38
	Obiekty użyteczności publicznej.....	39
V.	OBIEKTY NAUCZANIA I WYCHOWANIA.....	42
VI.	WARUNKI PRACY W ZAKŁADACH PRACY ORAZ NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI	48
VII.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	54
VIII.	DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO - ZDROWOTNA.....	61

WSTĘP

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie kompleksowej informacji o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu będzińskiego w 2025 roku.

Jednocześnie mam nadzieję, że raport przyczyni się do lepszego poznania działań, jakie Państwowa Inspekcja Sanitarna wykonuje na rzecz zdrowia publicznego mieszkańców powiatu.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Górniczej realizując swoje statutowe zadania przeprowadzała czynności kontrolne, wykonywała badania i pomiary środowiskowe, analizy laboratoryjne, prowadziła działalność przeciwepidemiczną oraz inicjowała i organizowała działalność z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.

W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób zakaźnych i zawodowych nadzorowano warunki higieny środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, produkcji, magazynowania i sprzedaży żywności, kosmetyków, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz warunki higieniczno-sanitarne w placówkach ochrony zdrowia i obiektach użyteczności publicznej.

W 2025 roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej na terenie powiatu będzińskiego znajdowało się ogółem 2480 obiektów. W ramach sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 2035 kontroli/wizytacji oraz wydano 529 decyzji merytorycznych. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości nałożono 65 mandatów na kwotę 15 800 zł.

I. NADZÓR EPIDEMIOLOGICZNY

Sekcja Epidemiologii prowadzi działalność polegającą na:

- a) sprawowaniu nadzoru epidemiologicznego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych;
- b) wykonywaniu czynności kontrolnych w podmiotach leczniczych;
- c) dokonywaniu analiz i ocen epidemiologicznych;
- d) podejmowaniu działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych;
- e) współpracy z innymi instytucjami działającymi w obszarze zdrowia publicznego w celu wymiany informacji dotyczących działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych
- f) sprawowaniu nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych w placówkach POZ i oddziałach noworodkowych
- g) dystrybucji preparatów szczepionkowych do realizacji programu Szczepień Ochronnych

Ocena sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych

Bieżącemu i systematycznemu zbieraniu oraz analizowaniu przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dąbrowie Górniczej danych o zachorowaniach podlega sumarycznie ponad 50 zakażeń i chorób zakaźnych. Wśród nich są zarówno choroby powszechnie występujące w populacji (np. grypa, biegunki i zakażenia żołądkowo-jelitowe, zatrucia pokarmowe), choroby zakaźne wieku dziecięcego, którym można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia (np. świnka, odra), choroby wektorowe (np. borelioza) oraz jednostki, które - mimo iż nie występują na terenie naszego kraju - podlegają ścisłemu monitorowaniu ze względu na poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego (cholera, gorączki krwotoczne etc.).

Zgodnie z przepisami ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, lekarz, który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu inspektorowi sanitarnemu. Analogiczny obowiązek spoczywa na diagnostach laboratoryjnych i innych osobach uprawnionych do samodzielnego wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej w zakresie raportowania wyników badań w kierunku czynników chorobotwórczych.

Częstość występowania zakażeń i chorób zakaźnych w roku sprawozdawczym oceniono obliczając współczynniki zapadalności (zachorowalności) w przeliczeniu na 100 tys. ludności. Wartości współczynnika obliczono na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego o liczbie ludności zamieszkującej na terenie miasta Dąbrowa Górnicza wg stanu na dzień 31.12.2024 r.

▪ Choroby zakaźne - sytuacja epidemiologiczna

Choroby zakaźne to choroby wywołane przez drobnoustroje (bakterie, wirusy, grzyby), toksyczne produkty, a także przez pasożyty lub inne biologiczne czynniki chorobotwórcze, które ze względu na charakter i sposób szerzenia stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

W 2025 roku na terenie powiatu będzińskiego, w porównaniu do roku poprzedniego, odnotowano **spadek zachorowań** na:

- salmonellozę;

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy;
- wirusowe zakażenia jelitowe inne określone;
- krztusiec;
- płonicę;
- chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes*;
- rzeżączkę;
- ospę wietrzną;
- wirusowe zapalenie wątroby typ A;
- chorobę wywołaną przez *Haemophilus influenzae* inwazyjną;
- zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19).

Natomiast **wzrost zachorowań** odnotowano w następujących jednostkach chorobowych:

- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*;
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy;
- wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone;
- boreliozę z Lyme;
- styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień;
- nowowykryte zakażenia HIV;
- grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego;
- zakażenia wywołane przez syncytialny wirus oddechowy, RSV.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych na terenie powiatu w latach 2024-2025 przedstawiono w poniższej tabeli. Do wyliczenia współczynników zapadalności przyjęto liczbę ludności w powiecie (wg GUS).

Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie będzińskim, lata 2024-2025

Rok			2024		2025		Trend
Lp	Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań	zapadalność*	Liczba zachorowań	zapadalność*	
1	Bakteryjne zakażenia jelitowe	Ogółem, w tym	96	66,35	91	63,11	↓
		Salmonelozy	30	20,73	16	11,10	↓
		<i>Clostridium difficile</i>	56	38,70	68	47,16	↑
		<i>Escherichia coli</i>	0	0	1	0,69	↑
		<i>Campylobacter</i>	2	1,38	0	0	↓
		Jersinioza	1	0,69	0	0	↓
		Inne określone i nieokreślone	7	4,84	6	4,16	↓
		Bakteryjne zatrucia pokarmowe	0	0	0	0	≡
2		Ogółem	97	67,04	136	94,32	↑

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

	Wirusowe zakażenia jelitowe	W tym u dzieci do lat 2	31	21,42	32	22,20	↑
		wywołane przez rotawirusy	47	40,98	35	24,27	↓
		wywołane przez norowirusy	20	17,44	35	24,27	↑
		inne określone	25	21,79	20	13,87	↓
		inne nieokreślone	5	4,36	14	9,71	↑
3	Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	Ogółem	130	89,85	132	91,54	↑
		W tym u dzieci do lat 2	17	11,75	21	14,56	↑
5	Ospa wietrzna		682	471,37	491	340,52	↓
6	Świnka		4	2,76	1	0,69	↓
7	Różyczka		0	0	0	0	≡
8	Odra		1	0,69	0	0	↓
9	Płonica		157	108,51	39	27,05	↓
10	Krzusiec		91	62,89	27	18,73	↓
11	Wirusowe zapalenia wątroby	Ogółem	37	25,57	37	25,66	≡
		Typu A	4	2,76	1	0,69	↓
		Typu B	19	13,13	19	13,18	≡
		Typu C	14	9,68	17	11,79	↑
		pozostałe	0	0	0	0	≡
12	Gruźlica		32	22,12	27	18,73	↓
13	Wirusowe zapalenie opon mózgowych		1	0,69	2	1,39	↑
14	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych		0	0	1	0,69	↑
15	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		1	0,69	1	0,69	≡
16	Inwazyjna choroba meningokokowa		0	0	1	0,69	↑
17	Inwazyjna choroba pneumokokowa		24	16,59	22	15,26	↓
18	Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> - ogółem		33	22,81	12	8,32	↓
19	Róża		27	18,66	7	4,85	↓
20	Borelioza		105	72,57	175	120,67	↑
21	Lamblioza (Giardioza)		4	2,76	6	4,16	↑
22	Szczepienia przeciwko wściekliźnie		19	13,13	29	20,11	↑
23	Nowo wykryte zakażenia HIV		4	2,76	6	4,16	↑

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

24	Kiła	6	5,23	7	4,85	↑
25	Rzeżączka	6	5,23	3	2,08	↕
26	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	971	671,11	3041	2108,99	↑
27	Zakażenia wirusem RSV	104	71,88	221	153,27	↑

▪ **CHOROBY OBJĘTE OBOWIĄZKIEM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH**

Udowodniono ponad wszelką wątpliwość, że szczepienia ochronne są bezpieczną i skuteczną metodą zapobiegania chorobom zakaźnym. Zaszczepienie wysokiego odsetka populacji przyczynia się nie tylko do znacznej redukcji zachorowalności, czego najlepszym dowodem są takie choroby, jak np. odra, poliomyelitis, WZW typu B i świnka, ale również do osiągnięcia odporności populacyjnej (stadnej), czyli pośredniej ochrony przed infekcją również dla osób, które ze względu na np. niedobory immunologiczne nie mogły zostać uodpornione. Obowiązkiem szczepień ochronnych objętych jest w Polsce aż 14 chorób zakaźnych.

ODRA

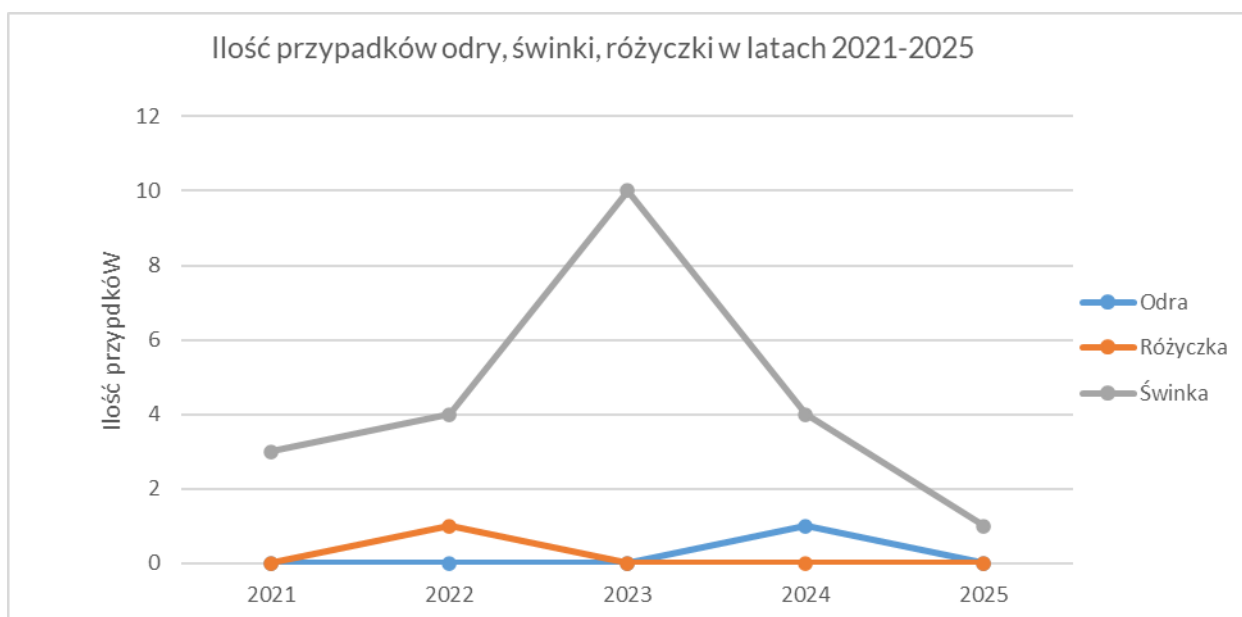
W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na odrę.

RÓŻYCZKA

W roku 2025, podobnie jak w roku 2024 nie odnotowano zachorowań na różyczkę, jak również nie zgłoszono jej podejrzeń.

NAGMINNE ZAKAŻENIE PRZYUSZNIC (ŚWINKA)

W porównaniu do 2024 r. odnotowano spadek zachorowań na świnkę tj. w 2024 r. zarejestrowano 4 przypadki (2,76/100 tys.), w 2025 r. 1 przypadek (0,69/100 tys.). Stwierdzony przypadek dotyczył dziecka w przedziale wiekowym: 10-14 lat. Stwierdzone zachorowanie przebiegało łagodnie - nie wymagało hospitalizacji.



BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

OSTRE NAGMINNE PORAŻENIE DZIECIĘCE I OSTRE PORAŻENIA WIOTKIE (OPW)

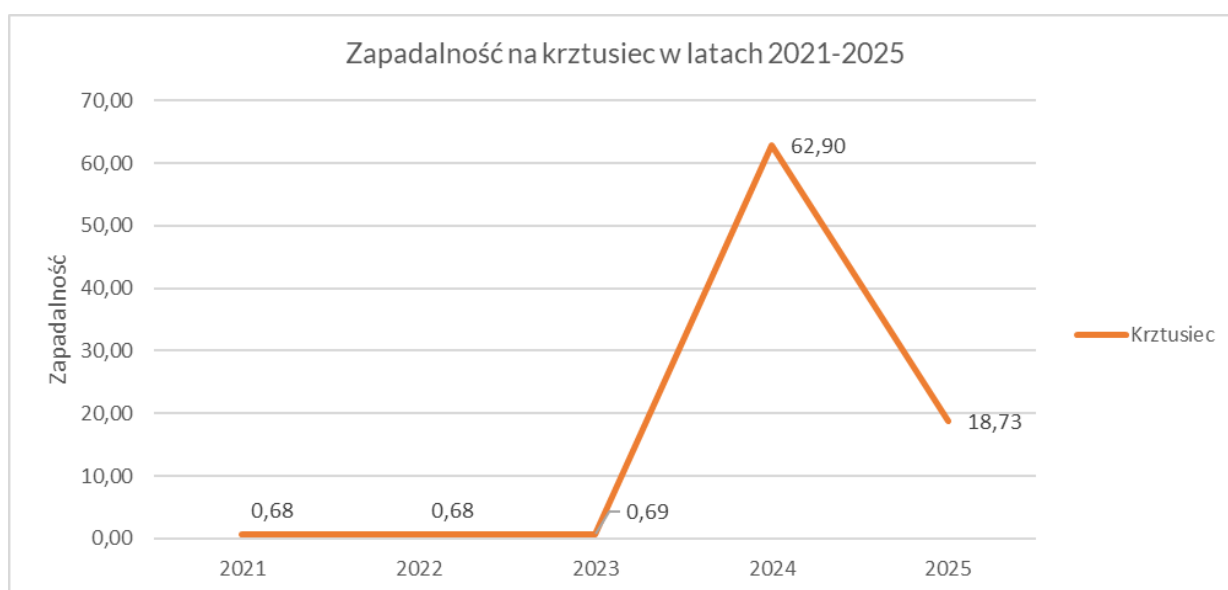
Od 35 lat poliomyelitis jest chorobą objętą globalną strategią eradykacji (całkowitej likwidacji). Podobnie wobec odry i różyczki już od ponad dekady podejmowane są działania, zmierzające do eliminacji zachorowań. Mimo obserwowanej w roku sprawozdawczym korzystnej sytuacji epidemiologicznej w dalszym ciągu istnieje konieczność: stałego nadzoru nad tymi chorobami m. in. z uwagi na obserwowany ogólny trend spadkowy wyszczepialności oraz dążenia do wykonywania badań laboratoryjnych w każdym przypadku podejrzenia zachorowania.

W roku sprawozdawczym nie odnotowano przypadków OPW.

KRZTUSIEC

Krztusiec nadal pozostaje aktualnym problemem zdrowia publicznego, z uwagi na zmniejszającą się wraz z upływem czasu odporność poszczepienną. Warto pamiętać, że na krztusiec można zachorować w każdym wieku, nawet kilka razy w ciągu całego życia, a podstawowym rezerwuarem pałeczek krztusca w populacji są głównie starsze grupy wiekowe. W celu utrzymania odporności osobom dorosłym zaleca się szczepienie przypominające co 10 lat.

W odniesieniu do 2024 roku, odnotowano spadek zachorowań na krztusiec tj. w 2024 r. - 91 przypadków, 2025 r. - 27 przypadków.

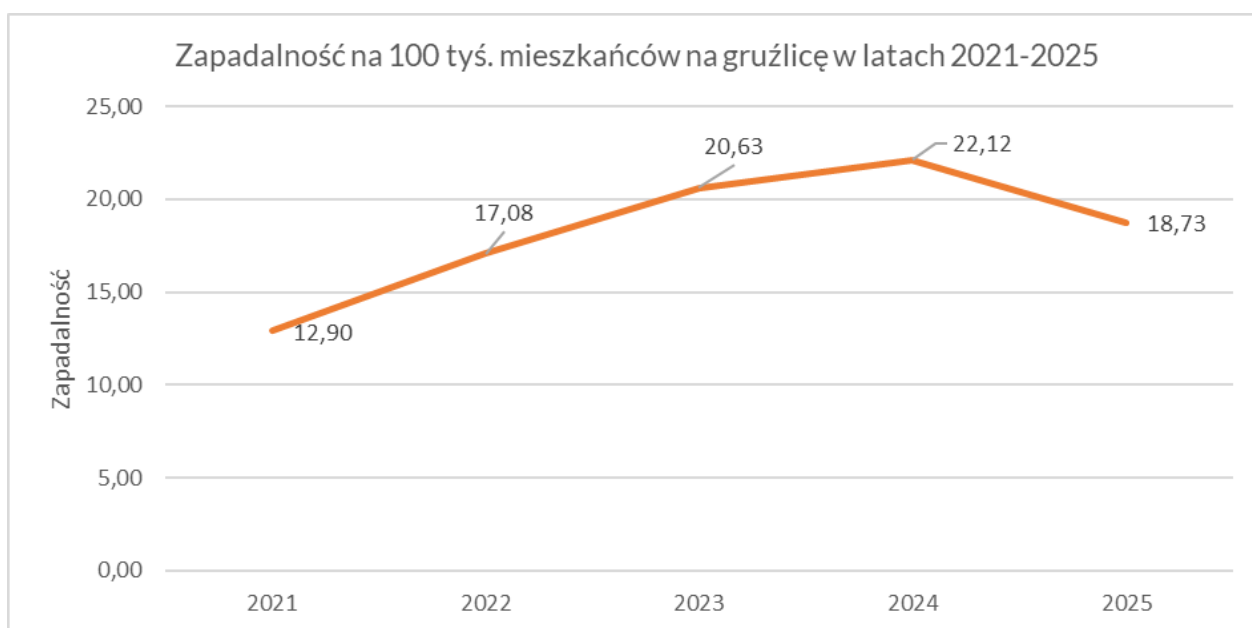
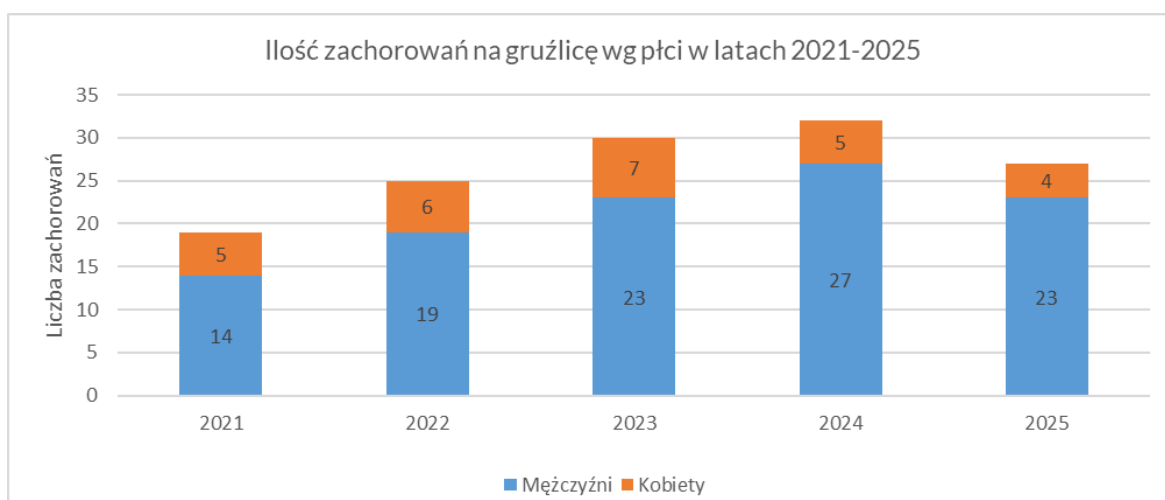
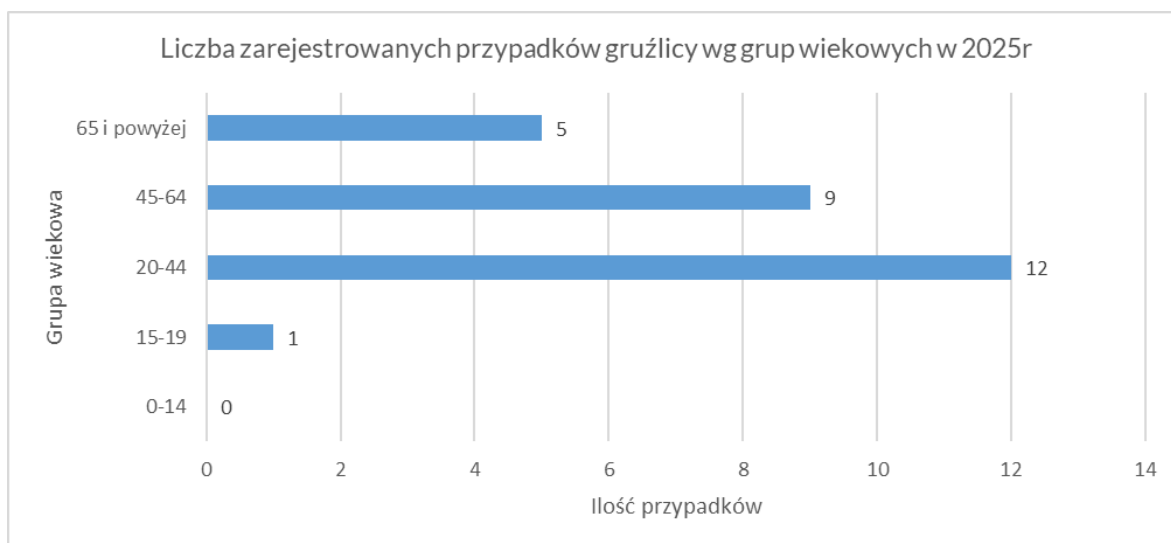


Krztusiec mimo stosunkowo wysokiego poziomu zaszczepienia jest chorobą występującą na całym świecie, wykazującą tendencję do cyklicznych wzrostów przypadków co 3-5 lat.

GRUŻLICA

W roku 2025 zarejestrowano 27 nowych zachorowań na gruźlicę (zapadalność 18,73/100 tys.). Nie otrzymano zgłoszeń dotyczących gruźlicy wielolekoopornej (MDR-TB3), tj. wywołanej przez prątki odporne jednocześnie na izoniazyd i rifampicynę. Odnotowano 3 zgony z powodu gruźlicy płuc. Dominującą postacią gruźlicy była gruźlica płucna. Zarejestrowane przypadki gruźlicy dotyczyły głównie osób w grupach wiekowych 20-44 lata oraz 45-64 lata. W strukturze zachorowań według płci dominowali mężczyźni (85% ogółu zachorowań).

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

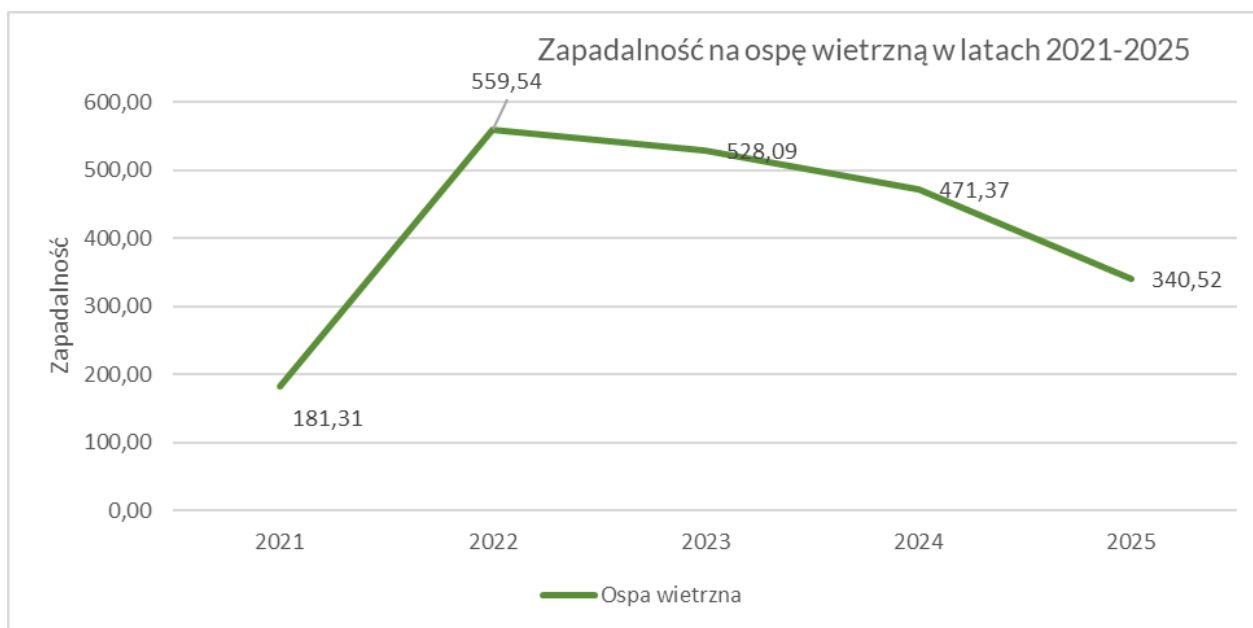


BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

OSPA WIETRZNA

Ospa wietrzna jest jedną z najczęściej stwierdzanych na terenie powiatu będzińskiego chorób zakaźnych wieku dziecięcego. Obowiązek szczepień ochronnych przeciw ospie wietrznej dotyczy dzieci do ukończenia 12 r.ż. z grup ryzyka, ciężkiego przebiegu choroby oraz przebywających w żłobkach, klubach dziecięcych, rodzinnych domach dziecka, domach pomocy społecznej etc.

W roku 2025 zarejestrowano **491** zachorowań na ospę wietrzną (zapadalność 340,52/100 tys.), co stanowi spadek zachorowań w porównaniu do roku 2024 (**682** zachorowania; zapadalność 471,37/100 tys.). Największą liczbę zachorowań odnotowano w przedziałach wiekowych 5-9 lat (199 przypadków) oraz 1-4 lat (188 zachorowania).



▪ CHOROBY INWAZYJNE

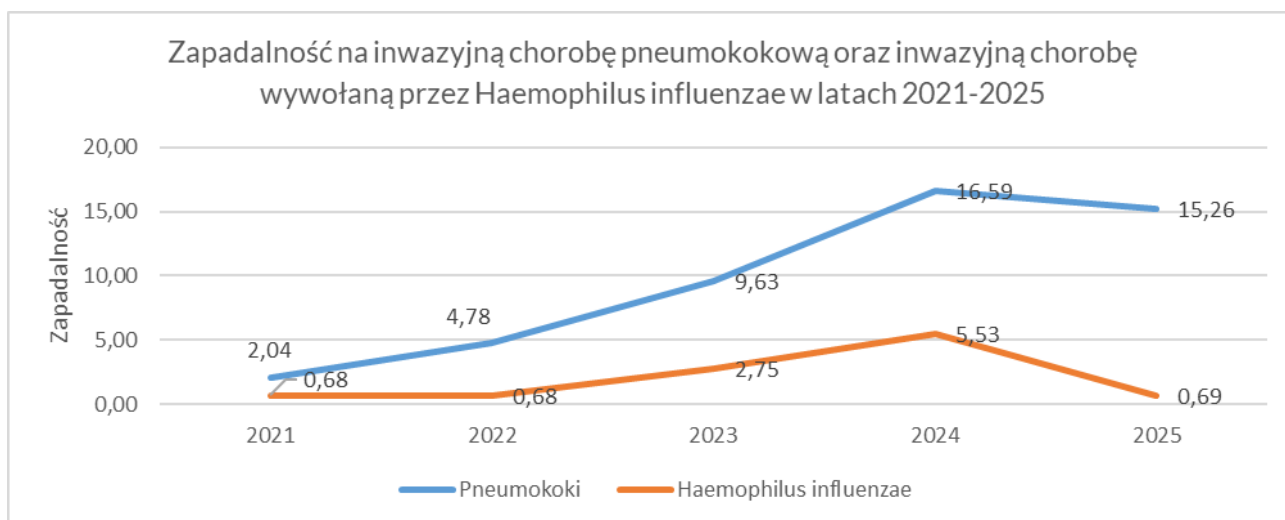
INWAZYJNE ZAKAŻENIA *STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE*

W roku 2025 zarejestrowano **22** przypadki zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową (15,26/100 tys.), co stanowi nieznaczny spadek w porównaniu do roku poprzedniego (tj. 2024 r. 24 przypadki, zapadalność 16,59/100 tys.). Zachorowania przebiegały głównie pod postacią posocznicy. W pozostałych przypadkach rozpoznano zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu oraz postać inną określoną i nieokreśloną. Wszystkie zachorowania były hospitalizowane. Odnotowano **6** zgonów u osób dorosłych z powodu ww. jednostki chorobowej

INWAZYJNE ZAKAŻENIA *HAEMOPHILUS INFLUENZAE* TYPU B

W roku 2025 zarejestrowano **1** przypadek zakażenia o etiologii *Haemophilus influenzae* typu b, co stanowi spadek w porównaniu do roku 2024 (8 przypadków). Zachorowanie przebiegało pod postacią posocznicy, osoba chora została poddana hospitalizacji.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO



INWAZYJNE ZAKAŻENIA *NEISSERIA MENINGITIDIS*

Meningokoki (*Neisseria meningitidis*) to bakterie, które wywołują groźne zakażenia, takie jak zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i posocznica (sepsa), wspólnie określane mianem **inwazyjnej choroby meningokokowej (IChM)**.

Każdy przypadek podejrzenia zakażenia meningokokowego jest wskazaniem do intensywnej antybiotykoterapii i natychmiastowego wdrożenia przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej działań ograniczających ryzyko transmisji zakażenia. Kluczowe w tym zakresie jest jak najszybsze zidentyfikowanie osób z najbliższego otoczenia chorego i wdrożenie wobec nich chemioprophylaktyki.

W roku 2025 zarejestrowano **1** przypadek zakażenia o etiologii *Neisseria meningitidis*, zachorowanie to przebiegało pod postacią posocznicy i zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, które wymagało hospitalizacji.

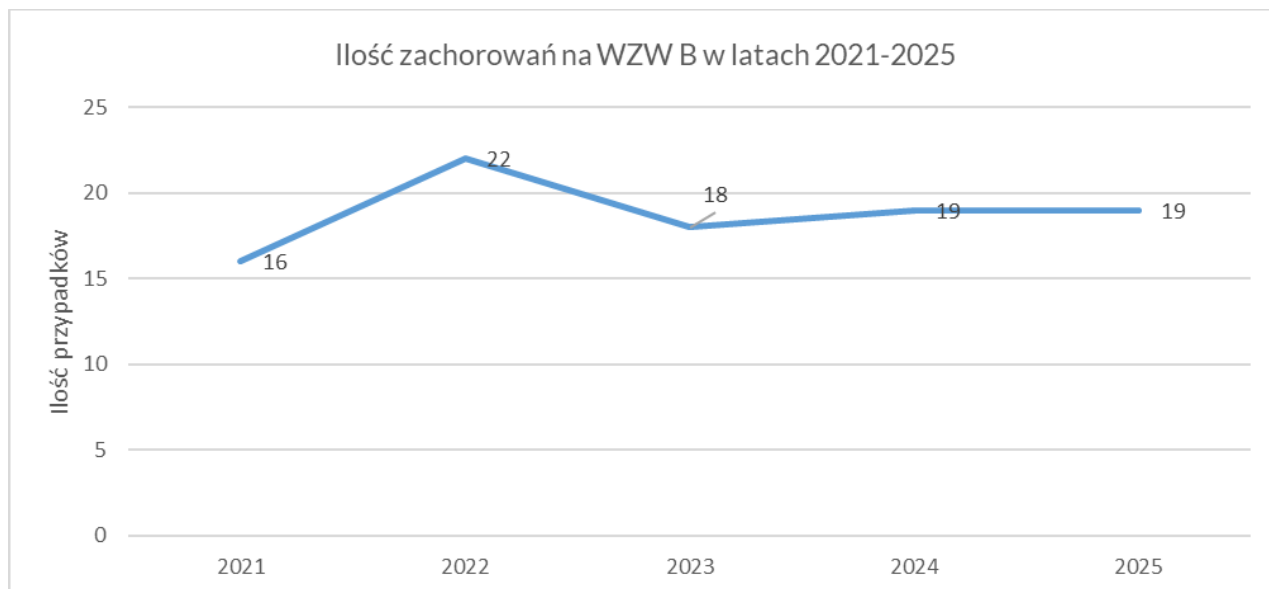
▪ CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ NARUSZENIE CIĄGŁOŚCI TKANEK

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYP B

Zachorowania rozpoznawane były najczęściej przypadkowo (np. podczas pobytu w szpitalu z powodu innej choroby), w postaci przewlekłej. Szczepienie przeciw WZW typu B od prawie 30 lat jest szczepieniem obowiązkowym u noworodków. Wszystkim osobom dotychczas nieuodpornionym, w szczególności osobom chorującym przewlekłe, przygotowującym się do zabiegów operacyjnych i kobietom planującym ciążę, zaleca się uzupełnienie tego szczepienia.

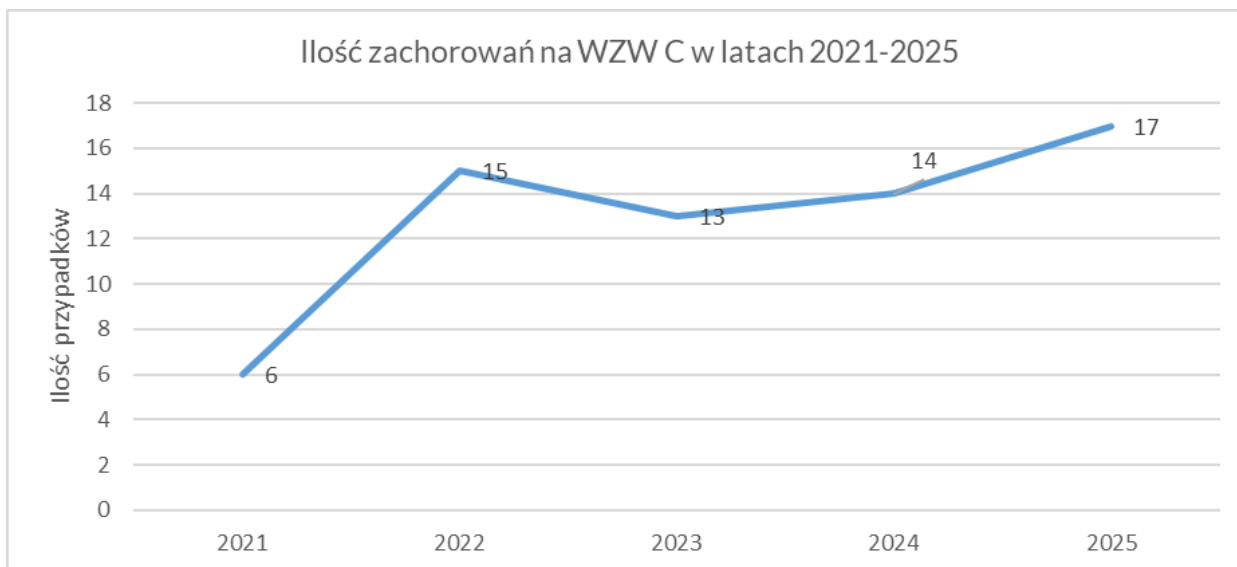
W roku 2025 zarejestrowano tyle samo przypadków jak w roku 2024 r. – tj. **19** przewlekłych zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B (13,18/100 tys.). Stwierdzone przypadki przewlekłych zapaleń wątroby wywołanych zakażeniem HBV częściej występowały u mężczyzn niż u kobiet. Najwięcej przypadków zarejestrowano w grupie wiekowej 45-64 lata.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO



WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYP C

W roku 2025 zarejestrowano **17** przewlekłych zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C (11,79/100 tys.), co stanowi niewielki wzrost w porównaniu do roku 2024, w którym odnotowano **14** przypadków (12,21/100 tys.) - ryc. 9. Najwięcej przypadków zarejestrowano w grupie wiekowej 45-64 lata. Rozkład zachorowań wśród kobiet i mężczyzn kształtował się podobnie tj. WZW C rozpoznano u 9 mężczyzn i 8 kobiet.



▪ BAKTERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE I ZATRUCIA POKARMOWE

CZERWONKA BAKTERYJNA (SHIGELLA)

W roku 2025 nie odnotowano przypadków shigellozy- czerwonki bakteryjnej.

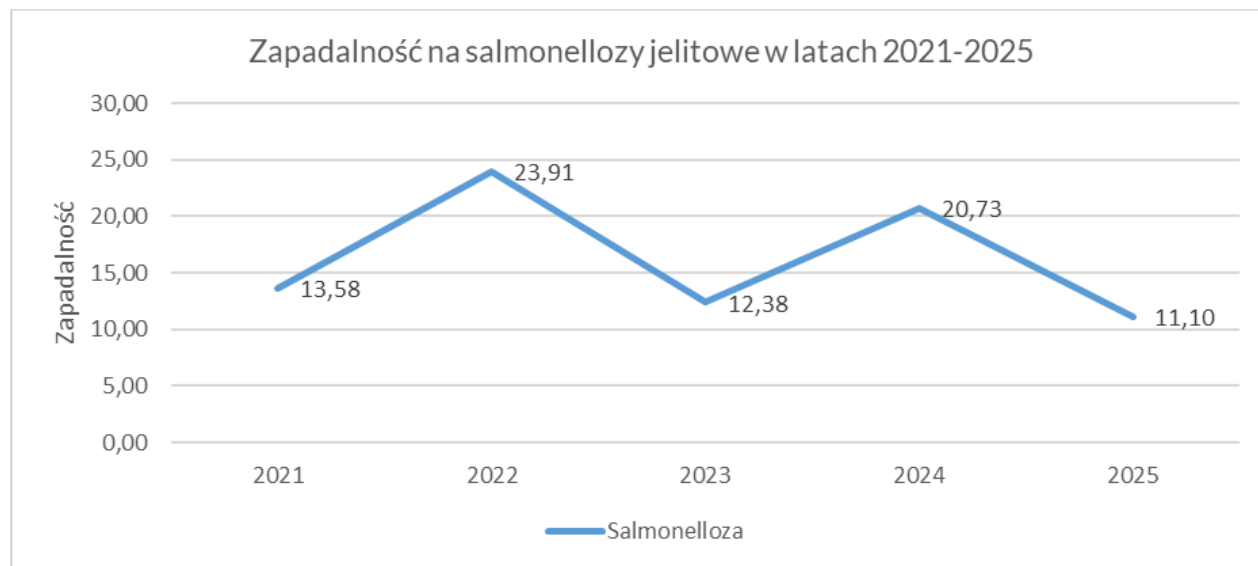
DURY BRZUSZNE I RZEKOME

W roku sprawozdawczym nie odnotowano przypadków zachorowań na dur brzuszny i dury rzekome.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

SALMONELLOZY JELITOWE

W roku 2025 zarejestrowano **16** potwierdzonych przypadków zatruc wywołanych pałeczkami *Salmonella* (11,10/100 tys.). W porównaniu do roku 2024, w którym odnotowano **30** zachorowań (zapadalność 20,73/100 tys.) liczba zatruc spadła. Przeważały zatrucia wywołane serotypem *Salmonella enteritidis*. Hospitalizacji wymagało 8 osób.



INNE BAKTERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE WYWOŁANE PRZEZ *CLOSTRIDIODES DIFFICILE*

Zakażenie jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile*, najczęściej wywołane jest zaburzeniem mikroflory jelitowej spowodowanym stosowaniem długotrwałej antybiotykoterapii, zwłaszcza w przypadku przyjmowania kilku różnych antybiotyków. Zakażenie to objawia się biegunką o różnym nasileniu, bólami brzucha, co prowadzić może, w niektórych przypadkach do rozwinięcia się rzekomobłoniastego zapalenia jelita grubego.

Do zakażenia dochodzi drogą pokarmową, kontaktową, występuje najczęściej wśród osób starszych, długotrwanie przebywających w szpitalach, domach opieki. W związku z powyższym, bakteria ta może stanowić źródło ognisk zakażeń szpitalnych. Dlatego też istotnymi czynnikami wpływającymi na ograniczenie szerzenia się zakażenia są: racjonalna polityka antybiotykowa, odpowiednia higiena rąk oraz stosowanie przez personel medyczny jednorazowych rękawiczek, kohortacja lub izolacja chorych u których stwierdzono patogen.

Na terenie powiatu będzińskiego w 2025r zarejestrowano **68** przypadków zachorowań (47,16/100 tys.) co stanowi wzrost zachorowań w porównaniu z 2024 r., w którym odnotowano 56 przypadków.

OGNISKA CHORÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ POKARMOWĄ

W przypadku chorób przenoszonych drogą pokarmową przez ognisko należy rozumieć wystąpienie, w określonych warunkach, zachorowania lub zakażenia u co najmniej 2 osób, spowodowanego tym samym czynnikiem etiologicznym, mającego ze sobą lub ze źródłem zakażenia powiązanie epidemiologiczne. W roku sprawozdawczym zarejestrowano **2** ogniska, co stanowi nieznaczny wzrost w porównaniu do roku 2024 (zarejestrowano **1** ognisko). Czynnikiem etiologicznym stwierdzonych ognisk epidemicznych była pałeczka *Salmonelli*.

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

Liczba ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową w latach 2021-2025

ROK	2021	2022	2023	2024	2025
Ilość ognisk	5	6	3	1	2

▪ **WIRUSOWE ZAKAŻENIA JELITOWE**

ZAKAŻENIA JELITOWE WYWOŁANE PRZEZ ROTAWIRUSY

Rotawirus to jeden z czynników wywołujących zapalenie żołądka i jelit u niemowląt i małych dzieci. Najbardziej podatne na zakażenie są dzieci poniżej 5 roku życia (szczególnie między 6 miesiącem, a 2 rokiem życia) oraz osoby dorosłe po 65 roku życia. Rotawirusy są najczęściej opisywaną przyczyną biegunek. Źródłem zakażenia rotawirusami jest człowiek chory lub rekonwalescent.

Na terenie powiatu będzińskiego w 2025 r. zarejestrowano **35** przypadków zachorowań (24,27/100 tyś.) co stanowi spadek zachorowań w porównaniu z 2024 r., gdzie odnotowano 47 przypadków.

ZAKAŻENIA JELITOWE WYWOŁANE PRZEZ NOROWIRUSY

Norowirusy są częstą przyczyną występowania nieżytu żołądka i jelit u ludzi, zwłaszcza u dorosłych. Występowanie zakażeń norowirusowych jest częste zwłaszcza w środowiskach zamkniętych między innymi w szpitalach, domach opieki i przedszkolach. Źródłem zakażenia jest chory człowiek lub rekonwalescent.

Na terenie powiatu będzińskiego w 2025 r. zarejestrowano **35** przypadków zachorowań (24,27/100 tyś.) co stanowi wzrost zachorowań w porównaniu z 2024 r., gdzie odnotowano 20 przypadków.

ZAKAŻENIA JELITOWE OKREŚLONE

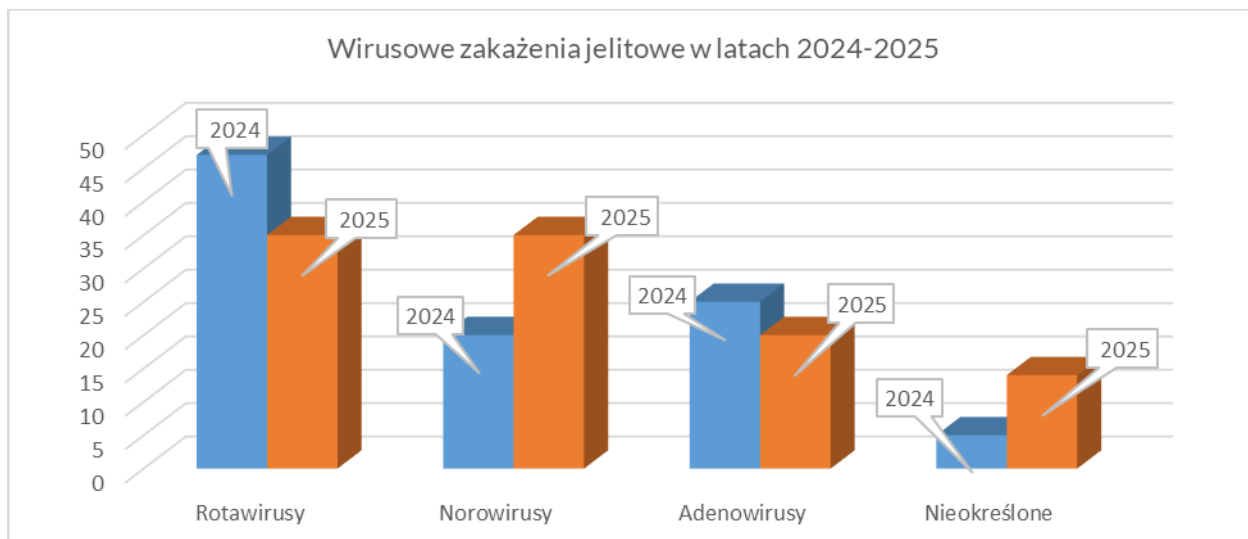
Kolejnym często wykrywanym czynnikiem etiologicznym wirusowych zakażeń jelitowych są adenowirusy, które wywołują infekcje układu oddechowego, jak również układu pokarmowego. Drogami szerzenia się zakażenia jest droga kropelkowa i fekalno-oralna. Zakażenia te najczęściej wywołują biegunkę, ból brzucha, nudności i wymioty, co w konsekwencji prowadzić może do zaburzeń elektrolitowych i odwodnienia. Na terenie powiatu będzińskiego w 2025 r. zarejestrowano **20** przypadków zachorowań (13,87/100 tyś.) co stanowi spadek zachorowań w porównaniu z 2024 r., gdzie odnotowano 25 przypadków.

ZAKAŻENIA JELITOWE NIEOKREŚLONE

Wirusowe zakażenia jelit nieokreślone diagnozowane są, gdy czynnik etiologiczny nie został laboratoryjnie potwierdzony lub jest on niejednoznaczny, jednak objawy występujące u chorego sugerują wirusową infekcję. Powyższe zakażenia najczęściej objawiają się nagłą biegunką, wymiotami, gorączką oraz bólami brzucha.

Na terenie powiatu będzińskiego w 2025 r. zarejestrowano **14** przypadków zachorowań (9,71/100 tyś.) co stanowi wzrost zachorowań w porównaniu z 2024 r., gdzie odnotowano 5 przypadków.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO



WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU A (WZW TYP A)

Polska jest zaliczana do krajów o niskiej endemiczności WZW typu A. Każda osoba nieuodporniona może ulec zakażeniu. Sprzyja to łatwemu szerzeniu się infekcji i może prowadzić do szybkich wzrostów zachorowań w krótkim czasie. Do zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu A dochodzi najczęściej drogą fekalno-oralną poprzez zanieczyszczoną wodę i żywność. WZW A jest szczególnie groźne dla kobiet w ciąży, osób w podeszłym wieku oraz chorych na przewlekłą chorobę wątroby.

W roku 2025 zarejestrowano 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu A, co stanowi spadek w stosunku do roku 2024 (4 przypadki).

Ogólna ilość zachorowań na WZW typu A w latach 2021-2025

ROK	2021	2022	2023	2024	2025
Ilość przypadków	0	1	2	4	1

▪ CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ WYWOŁANE PRZEZ BAKTERIE

KIŁA

W roku 2025 analogicznie do roku 2024, zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na kiłę (4,85/100 tys.). Wszystkie przypadki zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. W strukturze zachorowań według płci dominowali mężczyźni. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 20-44 lata.

RZEŻĄCZKA

W roku 2025 stwierdzono 3 przypadki rzeżączki (2,08/100 tys.), co stanowi spadek w porównaniu do roku 2024 (6 zachorowań; 4,15/100 tys.). Zachorowania dotyczyły głównie mężczyzn. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 20-44 lata.

CHLAMYDIOZA

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

W roku 2025 odnotowano 3 przypadki chlamydioz (2,08/100 tys.), co stanowi spadek zachorowań w porównaniu do 2024 r., gdzie odnotowano 5 przypadków (3,45/100 tys.). Zachorowania dotyczyły głównie mężczyzn. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 20-44 lata.

Ogólna liczba przypadków chlamydioz, kiły i rzeżączki w latach 2021-2025

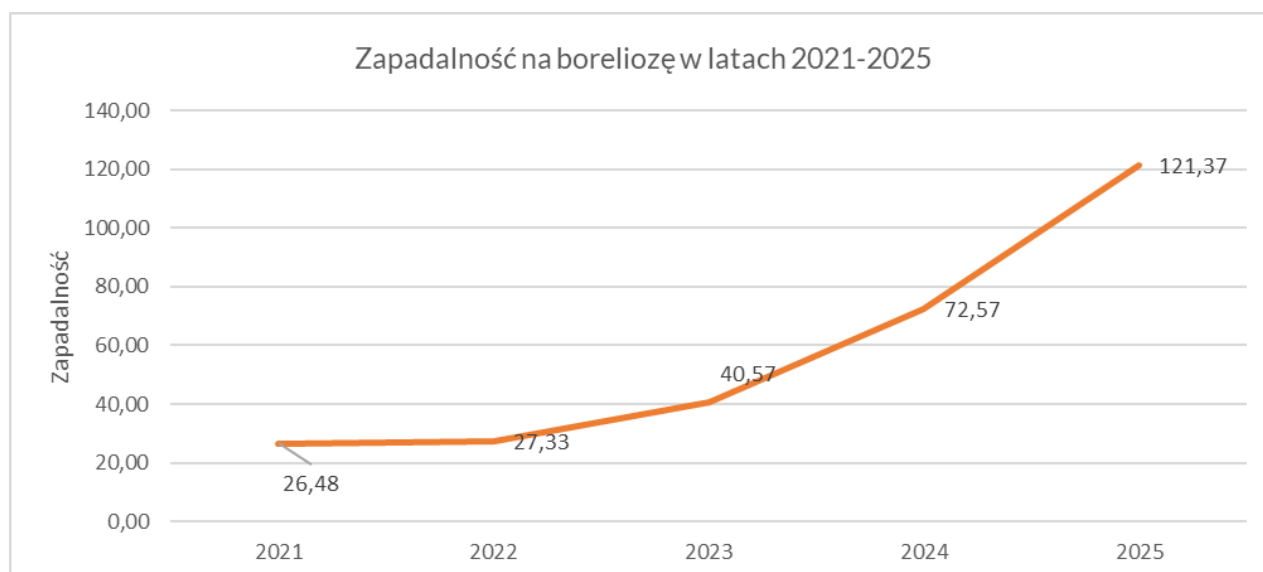
	Powiat będziński				
	2021	2022	2023	2024	2025
Kiła	7	2	7	7	7
Zapadalność	4,75	1,37	4,81	4,84	4,85
Rzeżączka	0	1	3	6	3
Zapadalność	0,00	0,68	2,06	4,15	2,08
Chlamydie	0	3	3	5	3
Zapadalność	0,00	2,05	2,06	3,46	2,08

Pozostałe choroby infekcyjne

BORELIOZA

Borelioza jest najczęstszą chorobą wektorową przenoszona przez kleszcze. Na terenie powiatu będzińskiego obserwuje się stały wzrost zapadalności na tę jednostkę chorobową.

W roku 2025 zarejestrowano **175** zachorowań na boreliozę (121,37/100 tys.) – w tym 3 przypadki nauroboreliozy, co stanowi wzrost w porównaniu do roku 2024 (**105** przypadków; 72,57/100 tys.). Ze zgromadzonych danych wynika, że do ekspozycji na kleszcze dochodziło najczęściej w ogródkach przydomowych, działkowych oraz w lasach. W strukturze zachorowań przeważały kobiety i mieszkańcy miast. Należy nadmienić, iż przeciwko tej chorobie brak jest profilaktyki w postaci szczepionki. Jedyną profilaktyką to odpowiedni ubiór, stosowanie repelentów i dokładne sprawdzanie ciała po powrocie ze spaceru zwłaszcza z lasu.



BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

WŚCIEKLIZNA (I ZAPOBIEGANIE WŚCIEKLIŻNIE U LUDZI)

Wścieklizna jest chorobą odzwierzęcą, której można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia ochronne. Wszystkie osoby, które zgłaszają się do lekarza na skutek pokąsania przez zwierzę chore lub podejrzane o zachorowanie na wściekliznę są poddawane profilaktyce poekspozycyjnej (szczepieniom).

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono zachorowań na wściekliznę u ludzi. W ramach prowadzonej działalności zapobiegawczej odnotowano łącznie **42** przypadki styczności i narażenia, z czego do profilaktyki poekspozycyjnej zakwalifikowano **29** osób (69% wszystkich pogryzień przez zwierzęta).

Szczepienia przeciw wściekliznie w roku 2025

Grupy wiekowe	Płeć		Miejsce narażenia		Kontakt ze zwierzęciem			
	M	K	Miasto	wieś	Kot	Pies	Lis	Inne zwierzę
0-19	1	4	5	0	1	4	0	0
≥20	13	11	15	9	7	13	1	3
Razem	14	15	20	9	8	17	1	3

▪ WYBRANE CHOROBY INFEKCYJNE UKŁADU ODDECHOWEGO: GRYPA, COVID-19, RSV.

GRYPA I INFEKCJE GRYPPODOBNE

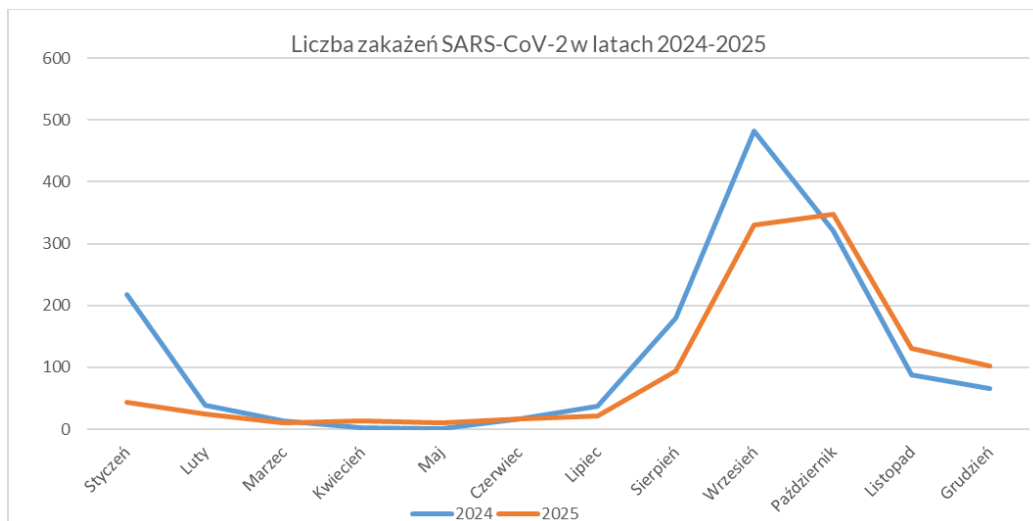
Zgodnie z nowelizacją przepisów prawnych w obszarze zachorowań na gripę, do lipca 2023 roku lekarze zgłaszali wszystkie przypadki zachorowań na gripę i infekcje grypopodobne w oparciu o objawy kliniczne - niezależnie od wykonania u chorego testów diagnostycznych, potwierdzających zachorowanie. Po wprowadzeniu zmian do organów Inspekcji Sanitarnej zgłaszane są jedynie przypadki zachorowań potwierdzone szybkim testem antygenowym bądź testem molekularnym PCR. W 2025 r. zgłoszono **3041** zachorowań zdiagnozowanych szybkim testem antygenowym co stanowi wzrost w porównaniu do 2024 roku, gdzie zgłoszono **971** zachorowań oraz **3** przypadki zachorowań na gripę potwierdzoną badaniem molekularnym (PCR). Spośród przebadanych w kierunku grypy pacjentów, **72** chorych wymagało hospitalizacji z powodu powikłań. Najczęstsze powikłania grypy to zapalenie płuc, ucha środkowego, choroby kardiologiczne i neurologiczne. Warto podkreślić, iż przeciw grypie istnieje skuteczna profilaktyka w postaci szczepień ochronnych.

COVID-19

W 2025 roku w powiecie będzińskim odnotowano **1146** przypadków, w porównaniu do 2024 roku odnotowano spadek zachorowań (**1460** przypadków)

Zapadalność wyniosła 794,77/100 tys. mieszkańców. Szczyt zachorowań zaobserwowano w miesiącach sierpień - październik. Najmniej zachorowań wystąpiło w miesiącach marzec, kwiecień i maj.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO



RSV

W związku z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2023 r. (Dz. U z 2023 poz. 3540), w sprawie zakażeń wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV), powyższe zakażenia zostały objęte przepisami o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. W związku z powyższym w 2025 r. odnotowano **221** zakażeń wirusem RSV w tym **52** przypadki u dzieci do lat 2. Natomiast w roku 2024 zarejestrowano **104** zakażenia wirusem RSV w tym **51** u dzieci do lat 2.

▪ CHOROBY RZADKIE

OSPA MAŁPIA

W związku z wybuchami lokalnych ognisk epidemicznych w krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (UE/EOG), 31 maja 2022 r. ospa mała została objęta przepisami o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Źródło zakażenia i drogi szerzenia:

Od zwierząt: bezpośredni kontakt z zakażonymi zwierzętami poprzez ich krew lub płyny ustrojowe (głównie są to: wiewiórki, króliki, ale również zakażone myszy czy szczury), albo w wyniku pogryzienia przez zakażone zwierzę. W Europie przenoszenie MPXV tą drogą obecnie nie występuje.

Od człowieka: drogą kropelkową lub z krwią i wydzielinami w czasie bezpośredniego kontaktu z osobą zakażoną, przez śluzówki.

Początkowe objawy choroby:

- wysoka gorączka, powyżej 38,50C
- uogólnione lub miejscowe powiększenie węzłów chłonnych (w odróżnieniu od ospy wietrznej)
- ból głowy
- ból pleców
- znaczne osłabienie

Dalsze objawy, odsunięte w czasie:

Po 1-3 dniach u pacjenta rozwija się wysypka (w kolejności: plamki, grudki, pęcherzyki, krosty, strupki)

- Wysypka zazwyczaj zaczyna się na twarzy i następnie rozprzestrzenia się na inne części ciała.
- W czasie wystąpienia wysypki osoba chora jest zakaźna.
- Wysypka utrzymuje się przez 2-4 tygodni.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

- Blizny po odpadnięciu strupów na skutek wysypki są bardzo głębokie, ale zanikają w okresie 1-4 lat.

Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Dąbrowie Górniczej, odnotowano 1 potwierdzony przypadek zachorowania. Zachorowanie to dotyczyło osoby dorosłej -obcokrajowca. Chory, zgodnie z przepisami prawa został poddany hospitalizacji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej podjął niezwłoczne działania w obszarze przecięcia dróg szerzenia się zakażenia. Przeprowadzono niezbędne czynności kontrolne w obiekcie zamieszkania chorego, przy współudziale innych służb i organów. Wydano zalecenia pokontrolne, sporządzono informacje dla mieszkańców obiektu z szczegółowymi informacjami o chorobie. Osoby z kontaktu zostały objęte nadzorem epidemiologicznym, prowadzono aktywny nadzór epidemiologiczny w stosunku do chorego. Zgodnie z obowiązującymi procedurami, w przypadku wystąpienia zachorowania na małą ospę, PPIS w Dąbrowie Górniczej niezwłocznie poinformował o sytuacji Centrum Zarządzania Kryzysowego, Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Krajowy Punkt Centralny ds. Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych – NIZP PZH w Warszawie.

GORĄCZKA DENGA

Denga występuje w Azji, krajach regionu Pacyfiku, na Karaibach, w Ameryce Południowej i Środkowej oraz w Afryce. Jest to choroba wirusowa przenoszona przez komary (wirus z rodziny Flaviviridae). Wyróżnia się 4 typy wirusa wywołującego tę chorobę, a przebycie dengi wywołanego jednym typem wirusa nie chroni przed zakażeniem 3 pozostałymi typami. Przy kolejnym zakażeniu innym typem wirusa rośnie ryzyko wystąpienia objawów krwotocznych w przebiegu zachorowania.

Nie ma możliwości przeniesienia zakażenia z człowieka na człowieka przez bezpośredni kontakt.

W 2025 r. na terenie powiatu będzińskiego odnotowano 1 przypadek zachorowania, który został poddany hospitalizacji. Zachorowanie dotyczyło osoby dorosłej, która wróciła z podróży z kraju występowania wirusa.

ZGONY Z POWODU CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Na nadzorowanym terenie w roku 2025 odnotowanie łącznie 40 zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych

Ilość przypadków z podziałem na przyczynę zgonu.

2025	Przyczyna zgonu	Ilość przypadków
Zgony z powodu zakażeń i chorób zakaźnych	Posocznica, nieokreślona	6
	Grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem grypy	3
	Posocznica wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	6
	Gruźlica płuc, potwierdzona mikroskopowym badaniem plwociny	3
	Zapalenie jelita cienkiego i grubego wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	2
	Posocznica wywołana przez <i>Staphylococcus aureus</i>	6
	Posocznica wywołana przez inne bakterie Gram-ujemne	4
	Posocznica wywołana przez inne określone gronkowce	3
	Zapalenie płuc, nieokreślone	1

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Posocznica wywołana przez paciorkowce, nieokreślona	1
Zapalenie płuc wywołane pałeczką zapalenia płuc (<i>Klebsiella pneumoniae</i>)	1
Inna określona posocznica	2
COVID-19 wirus zidentyfikowany	1
Wirusowe zapalenie opon mózgowych, nie określone	1

Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi

Kwestie nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi w podmiotach leczniczych wykonujących działalność rodzaju świadczenia szpitalne zostały kompleksowo uregulowane w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Nakładają one na kierowników tych podmiotów obowiązek wdrożenia i zapewnienia funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, w tym monitorowania i rejestracji zakażeń oraz niezwłocznego zgłaszania organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej epidemicznych wzrostów liczby zakażeń szpitalnych. Rzetelne i terminowe raportowanie przez podmioty lecznicze informacji o zakażeniach szpitalnych i drobnoustrojach alarmowych pozwala Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Dąbrowie Górniczej na bieżące monitorowanie sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowanie adekwatnych do sytuacji działań zapobiegawczych.

Na terenie powiatu będzińskiego w roku 2025 nie odnotowano ogniska zakażenia szpitalnego.

Szczepienia ochronne

Stosowanie szczepień ochronnych ma przede wszystkim zapobiegać danej jednostce chorobowej, a także chronić przed ciężkimi powikłaniami jakie mogą się pojawić w wyniku jej przechorowania. Szczepienia uważane są za sprawdzone narzędzie poprawy zdrowia publicznego, stanowią jeden z najskuteczniejszych środków zapobiegających chorobom zakaźnym. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób. Oznacza to ochronę przed chorobami zakaźnymi nie tylko osób uodpornionych przeciw danej chorobie, ale również zmniejsza prawdopodobieństwo zachorowania osób nieuodpornionych (np. osoby posiadające przeciwwskazania do szczepień).

W Polsce Program Szczepień Ochronnych (PSO) jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających wpływ na stan zdrowia publicznego, szczególnie w odniesieniu do stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Jest on systematycznie modyfikowany i dostosowywany do zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych. Odporność zbiorowiskowa pojawiająca się przy zaszczepieniu dla poszczególnych chorób 95%-98% populacji skutecznie zapobiega epidemicznemu rozprzestrzenianiu się zakażeń.

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor w Dąbrowie Górniczej prowadził nadzór nad 40 punktami szczepień. W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych przeprowadzono 100 kontroli w punktach szczepień. W trakcie przeprowadzonych kontroli weryfikowano sposób dokumentowania szczepień, warunki przechowywania szczepionek oraz sposób postępowania z preparatami szczepionkowymi, a także sposób sporządzania sprawozdań i terminowość ich przekazywania. Nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę problemową w związku z przerwaniem łańcucha chłodniczego podczas przechowywania szczepionek (awaria sieci zasilania). Preparaty szczepionkowe znajdujące się w tym czasie w urządzeniu chłodniczym zostały zutyliczowane. Ponadto w trakcie kontroli zweryfikowano przygotowane do

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

utylizacji szczepionki (seria, data ważności), skontrolowano wyniki pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym, przeanalizowano procedury postępowania na wypadek wystąpienia awarii urządzenia chłodniczego. Zgodnie z obowiązującymi procedurami, PPIS w Dąbrowie Górniczej niezwłocznie poinformował o zaistniałej sytuacji Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Ponadto, nadal realizowany był program szczepień powszechnych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego dla osób po ukończeniu 9. roku życia, do ukończenia 14. roku życia (schemat dwudawkowy), z możliwością wykonywania tych szczepień także w szkołach. Kontynuowane są również szczepienia zalecane przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży. Poza tym, w ramach polecenia Głównego Inspektora Sanitarnego, rozdysponowano przewidzianą pulę szczepionek przeciw zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* do podmiotów leczniczych i placówek opiekuńczych. Szczepionka przeznaczona była do podmiotów zapewniających całodobową opiekę osób w wieku 65 lat i powyżej oraz poradni POZ w ramach szczepień dla klinicznych grup ryzyka.

W roku 2025 miał miejsce zapowiedziany wcześniej przez Głównego Inspektora Sanitarnego I i II etap kontroli kart uodpornienia w poradniach na nadzorowanym terenie, co stanowi bazę wyjściową do scyfryzowanego systemu nadzoru nad szczepieniami ochronnymi w Polsce oraz oceny aktualnego stanu zaszczepienia dzieci w przedziale wiekowym 0-19. Wyniki kontroli są w trakcie opracowania w GIS.

Zgodnie z obowiązującymi w 2025 r. przepisami prawnymi dzieci i młodzież podlegały następującym obowiązkowym szczepieniom ochronnym przeciw: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (*poliomyelitis*), odrze, śwince, różyczce, inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae typu b*, inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* i zakażeniom powodowanym przez rotawirusy.

Poziom zaszczepienia jest ważnym wskaźnikiem stanu zdrowia społeczeństwa, co uzasadnia potrzebę rzetelnego monitorowania stanu uodpornienia populacji dzieci i młodzieży na nadzorowanym terenie.

Realizacja szczepień ochronnych w 2025 roku

Dotyczy szczepień zrealizowanych w konkretnym przedziale wiekowym w %

Coroczna analiza wykonania szczepień ochronnych przeprowadzana jest na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdań kwartalnych MZ-54, sporządzanych przez każdego świadczeniodawcę.

Poniższe dane wskazują, ile dzieci otrzymało kolejne dawki szczepienia (pierwotne oraz uzupełniające) w przyjętych przedziałach wiekowych (dane podano w %).

W 2025 r. w powiecie będzińskim szczepienia wykonywane były zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych a wykonawstwo szczepień we wszystkich rocznikach było na porównywalnym poziomie w stosunku do poprzedniego roku:

- dzieci w pierwszym roku życia - szczepienia pierwotne przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi - zaszczepiono 47,59%, przeciw ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (*poliomyelitis*) - zaszczepiono 48,31%, przeciw inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae typ b* - zaszczepiono 47,59%
- dzieci w pierwszym roku życia - przeciw zakażeniom powodowanym przez rotawirusy - zaszczepiono 67,91%
- dzieci w pierwszym roku życia - przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* - zaszczepiono 56,15%
- dzieci w pierwszym roku życia - szczepienia pierwotne i uzupełniające wirusowemu zapaleniu wątroby typ B - zaszczepiono 87,16%

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

- dzieci w pierwszym roku życia - podstawowe przeciw gruźlicy - zaszczepiono 97,33%
- dzieci w drugim roku życia - szczepienia pierwotne i uzupełniające przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi- zaszczepiono 93,35%, przeciw ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (*poliomyelitis*) - zaszczepiono 92,24% oraz przeciw inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae typ b* - zaszczepiono 93,36%
- dzieci w drugim roku życia -szczepienia pierwotne i uzupełniające przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* - zaszczepiono 93,04%
- dzieci w drugim roku życia - szczepienia pierwotne i uzupełniające przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typ B - zaszczepiono 96,2%
- dzieci w drugim roku życia -podstawowe przeciw gruźlicy - zaszczepiono 97,94%
- dzieci w drugim roku życia - podstawowe przeciw odrze, śwince i różyczce - zaszczepiono 75,16%
- dzieci w drugim roku życia - przeciwko zakażeniom powodowanym przez rotawirusy - zaszczepiono 85,13%
- dzieci w szóstym roku życia - szczepienie I przypominające przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (*poliomyelitis*) - zaszczepiono 63,38%
- dzieci w szóstym roku życia - szczepienie przypominające przeciw odrze, śwince i różyczce - zaszczepiono 62,54%

Wykonawstwo szczepień przypominających u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym:

- młodzież w 14 roku życia - szczepienie II przypominające przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi- zaszczepiono 68,12%
- młodzież w 19 roku życia - szczepienie III przypominające przeciw błonicy, tężcowi- zaszczepiono 60,70%

Nadzór nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi (NOP)

NOP to niepożądany objaw chorobowy pozostający w związku czasowym z wykonanym szczepieniem ochronnym. Objawy te mogą mieć bardzo szerokie spektrum - od łagodnych, jak np. gorsze samopoczucie aż do rzadkich charakteryzujących się dużym nasileniem objawów - NOP poważny, a nawet zagrażających życiu NOP ciężki. Rodzaje niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz szczegółowe kryteria ich rozpoznawania, zgłaszania i rejestrowania na potrzeby nadzoru epidemiologicznego zostały szczegółowo uregulowane w przepisach prawa.

Z poradni zlokalizowanych na terenie powiatu będzińskiego w roku sprawozdawczym 2025 zarejestrowano 5 niepożądanych odczynów poszczepiennych, z czego zdecydowana większość to odczyny o charakterze łagodnym (4 przypadki), oraz 1 o charakterze poważnym.

Żaden z zarejestrowanych przypadków nie zakończył się zgonem. Żaden niepożądany odczyn poszczepienny nie wystąpił w wyniku nieprawidłowego przechowywania lub błędnego podania szczepionki.

Raportowanie dzieci nieszczepionych ze względów niemedycznych

Programem Szczepień Ochronnych na dany rok kalendarzowy w Polsce objęte są dzieci i młodzież od momentu urodzenia aż do 19 r.ż. Poziom zaszczepienia populacji poddawany jest corocznej ocenie na podstawie informacji o liczbie kart uodpornienia przechowywanych w podmiotach leczniczych oraz liczby podanych dawek szczepionek w poszczególnych rocznikach.

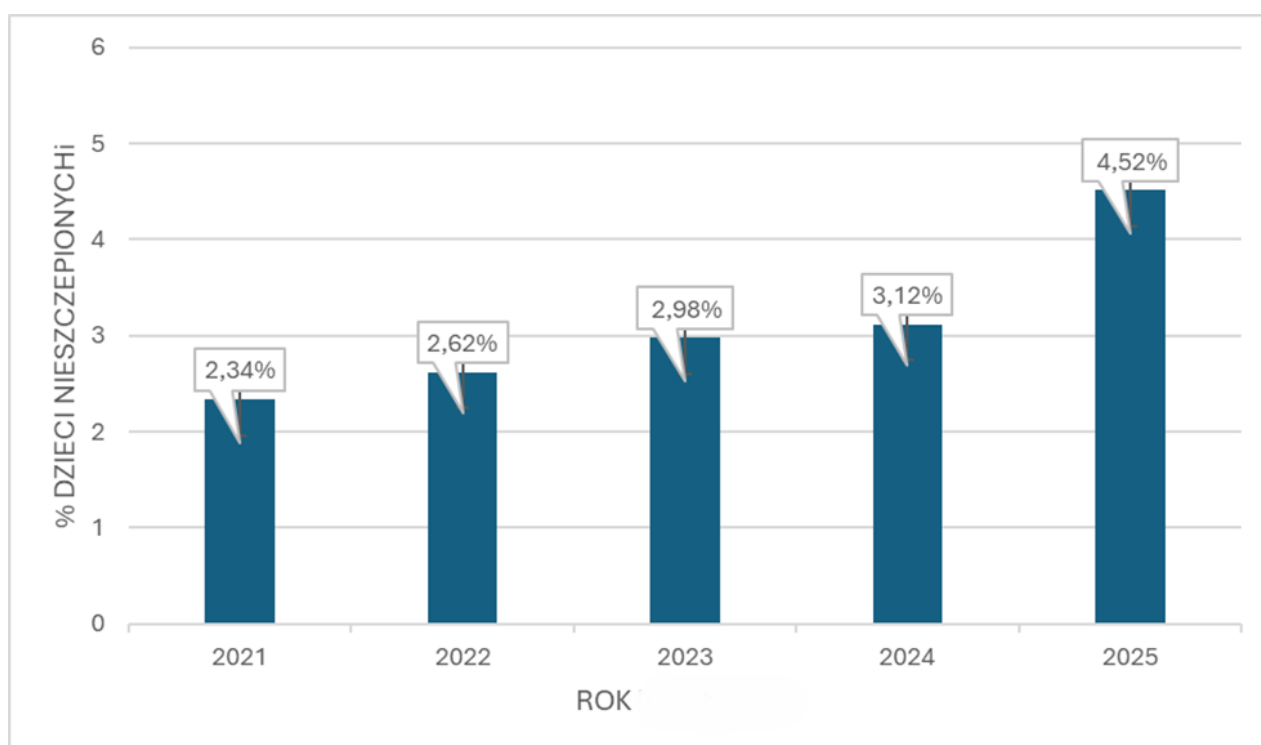
Z analizy informacji zawartych w raportach o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych przekazywanych przez nadzorowane podmioty lecznicze nastąpił wzrost liczby dzieci

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

w stosunku do roku 2024, u których rodzice nie wyrazili zgody na szczepienie. W latach wcześniejszych nie były uwzględniane karty uodpornienia dzieci, które formalnie pozostawały w dokumentacji placówki, ale nie korzystały z jej świadczeń (m.in. zostały wycofane deklaracje wyboru lekarza POZ, wyjazd za granicę). Sprawozdanie wykazało wzrost nieszczepionych dzieci, ponieważ każda karta uodpornienia, która znajduje się w archiwum lub kartotece biernej przychodni została wykazana w sprawozdaniu zgodnie z wytycznymi GIS w ramach ogólnopolskiej kontroli kart uodpornienia.

Zdecydowana większość rodziców nie podaje przyczyny nieszczepienia swoich dzieci. Wśród przyczyn odmów szczepień wskazuje się m.in. wpływ ruchów antyszczepionkowych, obawę przed niepożądanymi odczynami poszczepiennymi.

Obowiązek szczepień ochronnych w Polsce nakłada ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Spadek odsetka zaszczepionych osób może skutkować powrotem chorób zakaźnych, które udało się ograniczyć, m.in. takich jak odra czy krztusiec.



% dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, u których nie zrealizowano obowiązku szczepień ochronnych w ramach PSO w latach 2021-2025

ROK	% DZIECI NIESZCZEPIONYCH
2021	2,34 %
2022	2,62 %
2023	2,98%
2024	3,12%
2025	4,52%

W roku 2025 w stosunku do rodziców/opiekunów prawnych podejmowane były działania mające na celu zrealizowanie obowiązku zaszczepienia dzieci. PPIS wystosował 9 upomnień oraz 50 wezwań do poradni POZ celem wykonania szczepień do rodziców nierealizujących obowiązku szczepień u dzieci.

II. PODMIOTY WYKONUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Szpitalne

Na terenie powiatu funkcjonują:

- Szpital Chorób Płuc w Siewierzu przy ul. Oleśnickiego 21;
- Zagłębiowski Szpital Kliniczny z siedzibą w Czeladzi przy ul. Szpitalnej 40, w skład którego wchodzi dwa obiekty:
 - Szpital w Czeladzi przy ul. Szpitalnej 40,
 - Szpital w Będzinie przy ul. Małachowskiego 12.

Szpital Chorób Płuc w Siewierzu

W roku sprawozdawczym w podmiocie przeprowadzono łącznie 8 kontroli dotyczących stanu sanitarno-higienicznego, technicznego, działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń oraz bezpieczeństwa żywności. Kontrole zostały przeprowadzone przez upoważnionych pracowników Sekcji Epidemiologii, Higieny Komunalnej i Środowiska, Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami oraz Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia. W przypadku 1 kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym zostały nałożone dwa mandaty karne wynikające z niedopełnienia terminowego zgłoszenia rozpoznania choroby zakaźnej oraz zgonu spowodowanego chorobą zakaźną. Zweryfikowano sposób żywienia zgodnie z zasadami zdrowego żywienia oraz w oparciu o posiadaną wiedzę w zakresie zastosowanej diety bogatobiałkowej. Pozostałe 7 kontroli, w tym ocena stanu sanitarno – technicznego wydawalni posiłków oraz dokumentacji GHP/GMP i systemu HACCP, nie wykazały nieprawidłowości.

Zagłębiowski Szpital Kliniczny

W pomieszczeniach Szpitala w Czeladzi przy ul. Szpitalnej 40 w roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 8 kontroli dotyczących stanu sanitarno-higienicznego oraz działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń, wykonawstwa szczepień ochronnych i postępowania z preparatami szczepionkowymi oraz ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Kontrole zostały przeprowadzone przez upoważnionych pracowników z pionu epidemiologii, higieny komunalnej i środowiska oraz higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami. W wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej, w zakresie niedopełnienia terminowego zgłoszenia zgonu z powodu choroby zakaźnej, nałożono dwa mandaty karne. W przypadku pozostałych 7 kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W pomieszczeniach Szpitala w Będzinie przy ul. Małachowskiego 12 w roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 6 kontroli sanitarnych w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego obiektu, wykonawstwa szczepień ochronnych i postępowania z preparatami szczepionkowymi, ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa żywności. Zostały przeprowadzone przez przedstawicieli Sekcji Epidemiologii, Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami oraz Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia. W czasie prowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na zagadnienia dotyczące przestrzegania procedur. W wydawalni posiłków

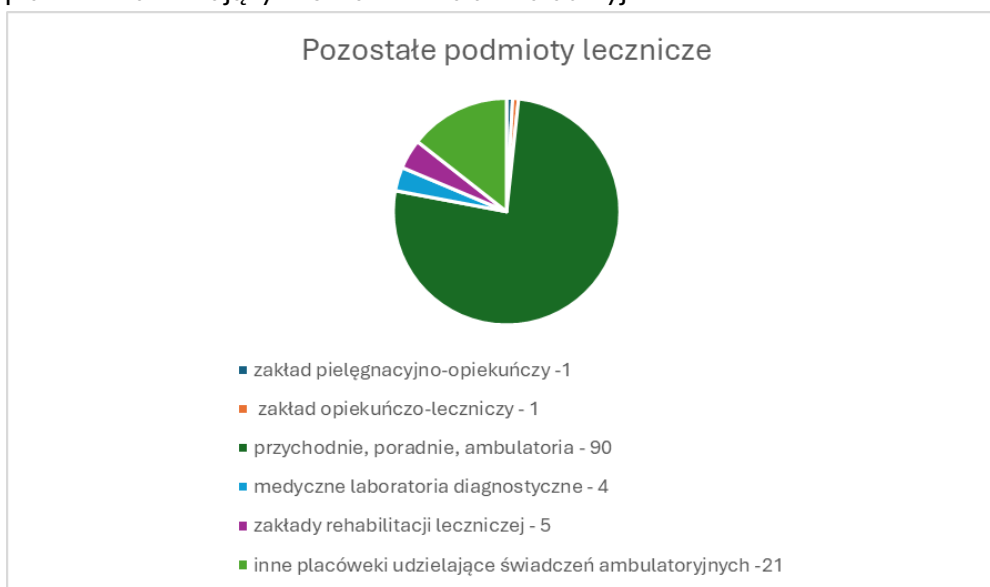
BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

dokonano oceny stanu sanitarno-technicznego obiektu, w tym kuchenek oddziałowych oraz prawidłowości prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji GHP/GMP i systemu HACCP. Dokonano oceny teoretycznej sposobu żywienia pacjentów na podstawie dekady diety podstawowej, którą przeprowadzono w oparciu o wytyczne oraz arkusz oceny Głównego Inspektora Sanitarnego. Jadłospis zakwalifikowano jako prawidłowy. Pobrano do badań laboratoryjnych porcję posiłku obiadowego, wykazując właściwą realizację receptur oraz norm. Stwierdzono nieprawidłowy rozkład procentowy podstawowych składników odżywczych i zawyżoną zawartość soli w posiłku. Ocena teoretyczna wykazała nieprawidłowości dotyczące niedostatecznej podaży tłuszczu i wapnia. Wydano zalecenia, na które należy zwrócić uwagę przy planowaniu kolejnych jadłospisów. Kontrola bieżącego stanu sanitarno - higienicznego wydawalni wykazała nieprawidłowości w zakresie przestrzegania zasad GHP i GMP w trakcie przyjęcia posiłku, jego porcjowania oraz przechowywania odzieży. Osobę winną zaniedbań pouczono w myśl art. 41 ustawy z dnia 20.05.1971 r. Kodeks Wykroczeń (Dz. U. 2025 r. poz. 734 z późn. zm.). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w toku 1 kontroli wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję płatniczą. W przypadku pozostałych 5 kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pozostałe podmioty lecznicze

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. pod nadzorem PPIS w Dąbrowie Górniczej znajdowały się następujące podmioty lecznicze udzielające ambulatoryjnie oraz stacjonarnie świadczeń zdrowotnych:

- 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy;
- 1 zakład opiekuńczo-leczniczy;
- 90 przychodni, poradni, ambulatoriów;
- 4 medyczne laboratoria diagnostyczne;
- 5 zakładów rehabilitacji leczniczej;
- 21 innych placówek udzielających świadczenia ambulatoryjne



Wśród zewidencjonowanych podmiotów działalności leczniczej przeprowadzono 314 kontroli dotyczących bieżącego stanu sanitarno-higienicznego, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z bielizną, zaopatrzenia w środki ochrony indywidualnej, oceny warunków dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielorazowego użycia, wykonawstwa szczepień ochronnych i postępowania

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

z preparatami szczepionkowymi, a także ocenę realizacji wymogów w zakresie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. W trakcie czynności kontrolnych pracownicy prowadzili także działania informacyjno-edukacyjne.

W 2025 r. wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą nieprawidłowości w prowadzeniu dokumentacji medycznej obowiązującej w punkcie szczepień.

Podmioty lecznicze funkcjonujące jako praktyki zawodowe

Kontrole przeprowadzane były w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego, technicznego oraz realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń w tym postępowania z odpadami medycznymi, zaopatrzenia w środki ochrony indywidualnej, oceny warunków dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielorazowego użycia. Przeprowadzone kontrole wykazały, że praktyki lekarskie posiadają wyposażenie (preparaty dezynfekcyjne, środki ochrony osobistej, narzędzia i urządzenia) umożliwiające bezpieczne wykonywanie świadczeń medycznych.

Stwierdzić można, że świadczenia medyczne w praktykach lekarskich na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej, udzielane były na właściwym poziomie higieniczno-sanitarnym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w obszarach objętych kontrolą.

Według ewidencji na dzień 31.12.2025 r. na terenie powiatu zarejestrowanych było **111** praktyk zawodowych (lekarskie i jedna pielęgniarska), skontrolowano **45** z nich, nie stwierdzając nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego.

III. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI

Jak definiuje Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), bezpieczeństwo żywności odnosi się do zapewnienia, że żywność nie spowoduje szkody dla konsumenta, gdy jest przygotowywana i/lub spożywana zgodnie z przeznaczeniem. Ustawodawstwo dotyczące bezpieczeństwa żywności jest bardzo silnie zharmonizowane na poziomie Unii Europejskiej i stanowi jeden z filarów ochrony zdrowia. Każdy obywatel ma prawo wiedzieć, w jaki sposób żywność, którą je jest produkowana, przetwarzana, pakowana, etykietowana i sprzedawana. Zasadą przewodnią jest stosowanie zintegrowanego podejścia "od pola do stołu" obejmującego wszystkie sektory łańcucha żywnościowego. Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami m.in. zdrowotnymi żywności, żywienia. Do głównych zadań sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia, zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jest głównie nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności,
- warunków żywienia zbiorowego,
- nadzór nad jakością zdrowotną żywności,
- warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

oraz wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

Bezpieczeństwo i zdrowie konsumenta to priorytet, stąd też nadzór nad bezpieczeństwem żywności prowadzony jest w sposób skoordynowany. O bezpieczeństwie produktu mówimy wtedy, gdy brak w nim jakichkolwiek zanieczyszczeń chemicznych, biologicznych czy fizycznych.

Ocena stanu sanitarnego powiatu będzińskiego

Działalność kontrolno-represyjna. W roku 2025 PPIS w Dąbrowie Górniczej wydał:

- 29 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości,
- 2 decyzje wygaśnięcia postępowania,
- 3 decyzje zmieniających termin wykonania nakazów,
- 12 decyzji innych,
- 118 decyzji dot. likwidacji działalności,
- 100 decyzji dot. zatwierdzenia zakładu i wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS,
- 45 decyzje w związku ze złożonymi wnioskami o rozszerzenie działalności,
- 28 decyzje umarzające postępowanie,
- 146 decyzji płatniczych,
- 29 decyzji płatniczych dotyczących importu,
- 3 postanowienia.

W roku 2025 w ewidencji zarejestrowanych było 1419 zakładów. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 862 kontrole sanitarnych w tym w 6 obiektach nie podległych nadzorowi PPIS w Dąbrowie Górniczej oraz 29 kontrole granicznych.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 251 próbek (w tym 227 próbki żywności-4 próbki posiłku pobrane w 3 żłobkach oraz w szpitalu, 18 próbek sanitarnych, 6 próbek wyrobów do kontaktu z żywnością). Zdyskwalifikowano 6 próbek, które pobrano z zakładów położonych na terenie powiatu będzińskiego. W wyniku przeprowadzonych kontroli usterkowych wszczęto postępowanie administracyjne. Wydano 29 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Winnych uchybień ukarano 46 mandatami karnymi na łączną kwotę 12200,00 PLN

Liczba obiektów objętych nadzorem w 2025 r.

Obiekty ogółem	1419
Zakłady produkcji żywności	103
Obiekty obrotu żywnością	888
w tym:	124
środkami transportu żywności	
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	247
w tym:	136
zakłady małej gastronomii	
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	151
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	3
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	27

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

Zakłady produkcji żywności

W roku 2025 w ewidencji były 103 zakłady z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 44. Negatywnie oceniono 6 zakładów. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły utrzymania porządku i czystości w obiektach

Stan sanitarny zakładów produkujących żywność w roku 2025

Lp.	Obiekty	Liczba obiektów skontrolowanych w 2025 roku		
		Ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
1	Wytwórnice lodów	2	1	50
2	Automaty do lodów	1	0	0
4	Piekarnie	13	4	12
5	Ciastkarnie	4	0	0
6	Przetwórnice owocowo-warzywne	1	0	0
7	Wytwórnice napojów bezalkoholowych	0	0	0
8	Wytwórnice tłuszczów roślinnych	1	0	0
9	Zakłady garmazeryjne	7	1	14
10	Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	1	0	0
11	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	0	0	0
12	Wytwórnice koncentratów spożywczych	0	0	0
13	Wytwórnice chrupków, chipsów i prażynek	2	0	0
14	Wytwórnice suplementów diety	0	0	0
15	Wytwórnice substancji dodatkowych	1	0	0
16	Producenci żywności w warunkach domowych	5	0	0
17	Inne wytwórnice żywności	4	0	0
18.	Producenci pierwotni	2	0	0
19.	Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	1	0	0
	Obiekty ogółem	44	6	13

Najczęściej stwierdzone uchybienia to m.in.:

- brak prawidłowo prowadzonej kontroli wewnętrznej w zakładzie w obszarze zabezpieczenia przed szkodnikami,
- brak zachowanej czystości podczas produkcji.

Obiekty obrotu żywnością

W roku 2025 skontrolowano 372 obiekty z 888 prowadzących działalność handlową na terenie objętym nadzorem. Zły stan sanitarny stwierdzono w 16 obiektach, co stanowi 4,3%.

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

Negatywnie oceniono:

- za zły stan techniczny i higieniczny - 1 obiekt
- za zły stan techniczny - 11 obiektów
- za niezachowanie bieżącej higieny - 4 obiekty

Stan sanitarny obiektów obrotu żywnością w roku 2025.

Obiekty	Liczba obiektów skontrolowanych w 2025 roku		
	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
Sklepy spożywcze	251	15	5,9
Kioski spożywcze	46	1	2,1
Apteki	22	0	0
Magazyny hurtowe	17	0	0
Obiekty ruchome i tymczasowe	7	0	0
Środki transportu	12	0	0
Inne obiekty obrotu żywnością	17	0	0
Obiekty ogółem	372	16	4,3

Do uchybień najczęściej występujących w zakresie stanu technicznego należały:

- brudne ściany, sufit,
- brak prawidłowo prowadzonej kontroli wewnętrznej w zakładzie w zakresie odpadów i nadzoru zabezpieczenia obiektów przed szkodnikami szkodników,
- zniszczone wyposażenie.

Obrót żywnością w systemie targowiskowym, obnośnym i obwoźnym.

Na terenie powiatu będzińskiego funkcjonuje 1 targowisko oraz place handlowe. W 2025 roku przeprowadzono ogółem 33 kontrole, w tym 24 kontrole w kioskach na targowisku sprzedających mięso oraz 9 kontroli w kioskach na targowisku sprzedających inne środki.

Nałożono 1 mandat w wysokości 200,00 PLN. Wydano 1 decyzję nakazującą celem poprawienia stanu technicznego oraz wystawiono 1 decyzję płatniczą Nieprawidłowości dotyczyły braku bieżącej wody ciepłej i zimnej w obiekcie. Skierowano jeden wniosek do ŚPWIS o wymierzenie kary pieniężnej na przedsiębiorcę z art.103 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2023r. Poz. 1448 z późn. zm.)

Na placach handlowych przeprowadzono 14 kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zakłady żywienia zbiorowego.

W 2025 roku skontrolowano 209 zakładów żywienia zbiorowego, z których 17 oceniono negatywnie, co stanowi 8 % wszystkich obiektów tej grupy. Oceny negatywne w części technicznej oraz w części utrzymania czystości i porządku otrzymały 2 obiekty (tj 0,9%), za uchybienia w części technicznej 7 obiektów (tj. 3,3 %), natomiast w części utrzymania porządku i czystości 8 obiektów (tj.3,8 %).

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywienia zbiorowego w latach 2025.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów nadzorowanych w 2025 roku		
	Ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
Zakłady żywienia zbiorowego - typ otwarty	111	6	5,4
Zakłady małej gastronomii	136	3	2,2
Zakłady zbiorowego żywienia - typ zamknięty	151	8	5,2
Obiekty ogółem	398	17	4,2

Najczęstsze uchybienia to:

- nieprawidłowy stan techniczny ścian, sufitów oraz wyposażenia.

Mała gastronomia

W 2025 roku w ewidencji zarejestrowanych było 136 zakładów małej gastronomii. Ocenę "złą" ze względu na stan sanitarny otrzymały. W większości zakładów ze względu na małą powierzchnię i brak możliwości wydzielenia odpowiednich pomieszczeń na obróbkę wstępną, produkcja oparta jest na półproduktach lub gotowych produktach mrożonych. Potrawy podawane są najczęściej w naczyniach jednorazowego użytku.

W czasie kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości.

Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w roku 2025

Próbki	Liczba próbek zbadanych w 2025 roku		
	ogółem	zakwestionowanych	% kwestionowania
materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	6	0	0

W 2025 roku w w/w obiektach przeprowadzono 8 kontroli. Pobrano i przebadano 6 próbek wyrobów do kontaktu z żywnością. Próby nie były kwestionowane.

Środki spożywcze/wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością z importu

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono 29 kontroli. Wydano 29 świadectw o spełnieniu wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy/ materiał lub wyrób, w tym oceniono 16 partii wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 13 partii środków spożywczych w tym 11 z importu oraz 2 partie środków spożywczych przeznaczonych na export. W zakresie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością import dotyczył artykułów gospodarstwa domowego typu naczynia stołowe, pojemniki na żywność, naczynia żeliwne. W zakresie środków spożywczych import dotyczył wyrobów czekoladowych, chipsów, kawy. W zakresie exportu środków

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

spożywczych kontrola graniczna dotyczyła chrupek kukurydzianych (export do Zjednoczonych Emiratów Arabskich).

Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad importem/exportem to 2308,00 PLN.

Interwencje dotyczące bezpieczeństwa żywności

W 2025 roku do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Dąbrowie Górniczej wpłynęło ogółem 88 interwencji w tym 31 anonimowych, dot. bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności na terenie powiatu będzińskiego.

Zgłaszane przez konsumentów zarzuty dotyczyły:

- niewłaściwej jakości środków spożywczych,
- nieprawidłowych warunków przechowywania i sprzedaży środków spożywczych,
- wprowadzania do obrotu przeterminowanych środków spożywczych,
- niewłaściwej higieny personelu oraz braku zachowania higieny podczas sprzedaży,
- wystąpienia nieżytu żołądkowo-jelitowego po spożyciu środków spożywczych,
- obecności zanieczyszczeń fizycznych w środku spożywczym,
- nieprawidłowego stanu sanitarnego obiektów,
- nieprawidłowego przechowywania odpadów,
- nieprawidłowości w żywieniu dzieci w przedszkolu,
- nieprawidłowości w żywieniu w domu opieki,
- wchodzenie klientów do sklepu wraz z psem,
- prowadzenia działalności gospodarczej bez złożonego wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS,
- brak wdrożonych procedur GHP/GMP/HACCP.

W ponad 93 procentach przeprowadzono kontrole interwencyjne. Sprawy, w których PPIS nie był właściwy do ich rozpatrzenia, przekazano zgodnie z kompetencjami do innych urzędów. W 26 przypadkach stwierdzono zasadność wnoszonych zarzutów, co stanowi ok. 32% wszystkich rozpatrzonych interwencji w powiecie będzińskim.

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono łącznie 21 mandatów karnych na kwotę 5350,00 PLN oraz 6 razy pouczone z art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeksu Wykroczeń. W związku z wniesionymi interwencjami pobrano do badań laboratoryjnych 12 próbek żywności, jedna próbka została zdyskwalifikowana z powodu obecności pleśni.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 8 decyzji administracyjnych- nakazujących.

Ocena sposobu żywienia obiektach oświatowych, żłobkach i w domu opieki dla osób starszych

W 2025 r. dokonano pięćdziesiąt ocen w obiektach oświatowych, tj. w dziewiętnastu szkołach, jednym zakładzie specjalno-wychowawczym oraz trzydziestu przedszkolach w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz.1154). Przeprowadzono ogółem dwanaście ocen teoretycznych sposobu żywienia dzieci na podstawie obliczeń w programie WIKT tj. w dwóch zespołach szkolno-przedszkolnych oraz dziesięciu przedszkolach. Wydano ogółem trzy decyzje w zakresie stosowania

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

w/w rozporządzenia (tj. dwie decyzje w przedszkolach oraz jedną decyzję w zespole-szkolno-przedszkolnym).

W siedmiu żłobkach dokonano ocen sposobu żywienia w oparciu o wymagania dla danej grupy wiekowej wynikające z zasad zdrowego żywienia oraz aktualne norm żywienia dla populacji polskiej, opracowywanych przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dra med. Aleksandra Szczygła w Warszawie, mając na uwadze ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2025 r. poz. 798). W czterech żłobkach dokonano dodatkowo oceny sposobu żywienia dzieci w oparciu o dekadowe raporty magazynowe. Pobrano trzy posiłki obiadowe do badań laboratoryjnych. W dwóch badaniach wykazano niewłaściwą realizację normy, natomiast w jednym wykazano nieprawidłowy rozkład białek, tłuszczu, węglowodanów. Ocena teoretyczna wykazała w trzech badanych placówkach nieprawidłowy procent energii z tłuszczu, w jednej placówce nieprawidłową wartość energetyczną oraz w jednej placówce nieprawidłową wartość procentowego udziału białek. Każda z badanych otrzymała indywidualne zalecenia.

W jednej wydawalni posiłków w domu opieki dokonano oceny sposobu żywienia w oparciu o przedstawione raporty magazynowe dostarczone przez placówkę. Analiza teoretyczna wykazała niedobór wapnia, witaminy C oraz niski procent energii z tłuszczu. Placówka otrzymała indywidualne zalecenia.

Inne podejmowane działania

W trakcie trwania akcji „Bezpieczne wakacje” przeprowadzono ogółem pięć kontroli, w tym jedną na półkoloniach oraz cztery na zimowiskach, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wzmocnionym nadzorem w sezonie letnim objęto punkty sprzedaży lodów, wyrobów cukierniczych, wytwórnie lodów. W związku z nieprawidłowościami, nałożono jeden mandat karny w wysokości 400,00 PLN w wytwórni lodów, za brak nieprawidłowego stanu sanitarnego w zakładzie.

W okresie od maja do października uruchomione były w stacji „dyżury grzybowe”, podczas których dokonano ocen grzybów od klientów indywidualnych.

Prowadzony jest także stały nadzór nad suplementami diety, żywnością wzbogaconą oraz żywnością specjalnego przeznaczenia.

Przeprowadzono jedną kontrolę automatu z żywnością, zlokalizowanego w szkole oraz dwie kontrole w sklepikach szkolnych w zakresie przestrzegania założeń rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych (Dz. U 2016 r. poz. 1154).

Prowadzono wzmocniony nadzór nad sprzedażą mięsa na targowiskach i placach handlowych w szczególności identyfikowalności miejsca pochodzenia mięsa z uwzględnieniem takich krajów jak Słowacja, Węgry, Austria w związku z wystąpieniem pryszczycy.

IV. STAN SANITARNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Jakość zdrowotna wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi

Mieszkańcy powiatu będzińskiego 2025 r. zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia pochodzącą zarówno z ujęć głębinowych jak również powierzchniowych. Woda dostarczana była z 29 czynnych urządzeń wodociągowych (4 urządzenia wodociągowe było wyłączonych z eksploatacji tj. Mierzęcice ul. Wolności, Stacja Uzdatniania Wody Myszkowice Łubianki Ł-2, studnia głębinowa Gołuchowice oraz Mierzęcice Łubne).

Przedsiębiorstwa wodociągowe produkowały wodę do spożycia przez ludzi oraz rozprowadzały siecią wodociągową z ujęć o różnej wydajności:

- 3 ujęcia o wydajności < 100 m³/dobę
- 15 ujęć o wydajności 100 - 1000 m³/dobę
- 7 ujęć o wydajności 1000-10000 m³/dobę
- 4 inne (zakładowe)

Wielkość produkcji wody w nadzorowanych wodociągach, zaopatrujących mieszkańców powiatu będzińskiego w 2025 wynosiła ogółem 24 817 m³/dobę



Rys. Liczba urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę zlokalizowanych na terenie powiatu będzińskiego w roku 2025

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

W ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonywane były badania wody w ramach monitoringu parametrów grupy A (kontrolnego) oraz monitoringu parametrów grupy B (przeładowego) z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294).

Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne były zobowiązane do prowadzenia regularnej kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody, która obejmuje prowadzenie badań jakości wody w zakresie i z częstotliwością określoną w ww. rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W 2025 r. w ramach monitoringu jakości wody prowadzonego przez inspekcję sanitarną pobrano:

- 112 próbek wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych;
- 131 próbek w zakresie parametrów fizykochemicznych.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowe pobrały:

- 395 próbek wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych;
- 324 próbek w zakresie parametrów fizykochemicznych.

W zbadanych próbkach wody stwierdzono następujące przekroczenia parametrów:

- na terenie gminy Będzin zanotowano:
 - 10 kwestionowanych próbek wody ze względu na ponadnormatywną twardość, ponowne badania wody pobrane w tym samych punktach nie wykazały przekroczeń;
 - 1 kwestionowana próbka wody ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza i mętności, ponowne badania wody pobrane w tym samym punkcie nie wykazały przekroczeń;
 - 1 kwestionowana próbka wody ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza i twardości, ponowne badania wody pobrane w tym samym punkcie nie wykazały przekroczeń;
 - 4 kwestionowane próbki wody ze względu na ponadnormatywną zawartość benzenu i nieakceptowalny zapach oraz 17 próbek ze względu na nieakceptowalny zapach wody. Wydano decyzję administracyjną stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia i nakazującą podjęcie natychmiastowych działań naprawczych, zmierzających do doprowadzenia jakości wody do wymaganych norm fizykochemicznych i sensorycznych;
 - 10 kwestionowanych próbek wody co spowodowane było przekroczeniem dopuszczalnych wartości bakterii grupy coli. Wydano decyzję administracyjną stwierdzającą brak przydatności wody i warunkową przydatność wody do spożycia oraz nakazującą podjęcie działania naprawczego, zmierzających do doprowadzenia jakości wody do wymaganych norm parametrów czystości mikrobiologicznej;
- na terenie gminy Czeladź zanotowano 10 kwestionowanych próbek wody ze względu na ponadnormatywną twardość, stwierdzone przekroczenie nie stanowiło zagrożenia dla zdrowia. Zarządca podjął działania naprawcze polegające na zwiększeniu stosunku mieszania wody powierzchniowej z wodą głębinową.
- na terenie gminy Wojkowice zanotowano 2 kwestionowane próbki wody ze względu na ponadnormatywną twardość, stwierdzone przekroczenie nie stanowiło zagrożenia dla zdrowia; zarządca podjął działania naprawcze.
- na terenie gminy Mierzęcice zanotowano 2 kwestionowane próbki wody ze względu na obecność liczby bakterii grupy coli (1 próbka) oraz ponadnormatywną wartość parametru mętność

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

- (1 próbka). Zdarzenie te były jednorazowe, przeprowadzono działania naprawcze (płukanie sieci) i ponowne badania wody pobranej w tych samych punktach nie wykazały przekroczeń;
- na terenie gminy Psary zanotowano 2 kwestionowane próbki wody co spowodowane było przekroczeniem dopuszczalnych wartości: bakterii grupy coli (1 próbka), żelazo i mangan (1 próbki). Wydano decyzję administracyjną stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia i nakazującą podjęcie natychmiastowych działania naprawczych, zmierzających do doprowadzenia jakości wody do wymaganych norm parametrów czystości mikrobiologicznej.

Ponadto w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru przeprowadzono kontrole w zakresie stanu sanitarno-higienicznego w 10 urządzeniach wodociągowych zlokalizowanych na terenie powiatu będzińskiego. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Wykaz producentów wody zaopatrujących mieszkańców gmin powiatu będzińskiego, wielkość produkcji wody, liczba ludności zaopatrywanej w wodę

L p.	Nazwa gminy	Producent wody	L p.	Nazwa urządzenia wodociągowego	Produkcja wody (m ³ /dobę)	Liczba zaopatrywanej ludności (korzystając z przelicznika 0,2 m ³ /dobę/osobę)	Ocena jakości wody za 2025r.
1	Gmina Będzin	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Będzin ul. Kościuszki 140	1	Stacja Dynamicznego Mieszania „Małobądz”	4000	20000	Spełniała wymagania
			2	Stacja Mieszania „Rozkówka”	1900	9500	Spełniała wymagania
		1	Stacja Uzdatniania Wody Będzin ul. Siemońska 45 Czarna Przemsza	6668 m ³ /dobę	33340	Spełniała wymagania	
2	Gmina Czeladź	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o. Czeladź ul. Będzińska 64	1	Czeladź ul. Przełajka S-3	2525 m ³ /dobę	12625	Spełniała wymagania
			2	Czeladź ul. Grodziecka S-1	697 m ³ /dobę	3485	Spełniała wymagania
			3	Czeladź ul. Szpitalna S-2	566 m ³ /dobę	2830	Spełniała wymagania
3	Gmina Bobrowniki	Aquaplus Sp. z o.o. Bobrowniki ul. Sienkiewicza 121B	1	Myszkowice-Łubianki Ł-1	49 m ³ /dobę	245	Spełniała wymagania
			2	Myszkowice M-1	253 m ³ /dobę	1265	Spełniała wymagania
			3	Stacja Uzdatniania Wody Rogoźnik ul. Ogrodowa	194 m ³ /dobę	970	Spełniała wymagania
			4	Stacja Uzdatniania Wody	-	-	

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

				Myszkowice- Łubianki Ł-2				
		Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. Katowice ul. Wojewódzka 19	1	Stacja Uzdatniania Wody Kozłowa Góra Wymystów ul. Leśna 34 zbiornik zaporowy Kozłowa Góra	5464 m ³ /dobę	27320	Spełniała wymagania	
		IRE Familii Sp. Z o.o. Katowice u;. Słoneczna 4	1	SUW Dobieszowice ul. Moniuszki 43	60 m ³ /dobę	Produkcja na potrzeby zakładu	Spełniała wymagania	
4	Gmina Mierzęcice	Gminny Zakład Gospodarki Wodnej i Komunalnej Mierzęcice ul. Wolności 133	1	Sadowie	270	1350	Spełniała wymagania	
			2	Zawada	130	650	Spełniała wymagania	
			3	Przezyce	960	4800	Spełniała wymagania	
			4	Boguchwałowice 1	270	1350	Spełniała wymagania	
			5	Boguchwałowice 2	5	25	Spełniała wymagania	
			6	Mierzęcice ul. Wolności	-	-		
			7	Mierzęcice Łubne	-	-		
			Świeżyzna Sp. z o.o. Najdziszów ul. Topolowa 14	1	Świeżyzna Sp. z o.o.	30	Produkcja na potrzeby zakładu	Spełniała wymagania
			Zakład Rzeźniczo-Wędliniarski Bara Jacek Boguchwałowice ul. Buczka 6	1	Zakład Rzeźniczo-Wędliniarski Bara Jacek	15	Produkcja na potrzeby zakładu	Spełniała wymagania
	5	Gmina Psary	Zakład Gospodarki Komunalnej w Psarach Sp. z o.o., Dąbie ul. Dolna 1	1	Dąbie ul. Poczтовая 38 A SD-1	169	845	Spełniała wymagania
2				Stacja Uzdatniania Wody Malinowice	1082	5410	Spełniała wymagania	
3				Źródło Góra Siewierska	90	450	Spełniała wymagania	
6	Gmina Siewierz	Zakład Usług Wodnych i Kanalizacyjnych Siewierz ul. Ściegna 9	1	Siewierz-Chmielowskie	130	650	Spełniała wymagania	
			2	Siewierz Czekanka	354	1770	Spełniała wymagania	
			3	Tuliszów	260	1300	Spełniała wymagania	
			4	Kopalnia Dolomitu	578	2890	Spełniała wymagania	

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

			5	Siewierz Trzebiesławice	215	1075	Spełniała wymagania
			6	Gołuchowice	-	-	-
			7	Żeliszewice	188		Spełniała wymagania Woda mieszana jest z wodą pochodzącą z Kopalni Dolomitu, celem obniżenia ponadnorm atywnej zawartości azotanów.
7	Gmina Sławków	Urząd Miasta Sławkowa Referat Gospodarki Wodno- Kanalizacyjnej ul. Okradzionowska 29b	1	Sławków	1400	7000	Spełniała wymagania
		MATSERWIS Sp. z o.o. Sławków ul. Fabryczna 10	1	MATSERWIS Sp. z o.o. Sławków	10	Produkcja na potrzeby zakładu	Spełniała wymagania

Na terenie gminy Wojkowice brak jest ujęć wody. Sieć wodociągowa zaopatrywana jest z ujęć zlokalizowanych poza terenem gminy - głównie ze Stacji Mieszania Wody „Rozkówka” oraz Stacji Uzdatniania Wody Kozłowa Góra.

W roku sprawozdawczym do PPIS w Dąbrowie Górniczej wpłynęło 7 zgłoszeń dot. niewłaściwej jakości wody. Dotyczyły one gminy Będzin (6 - dot. intensywnego zapachu wody substancjami ropopochodnymi; woda koloru żółtego po zagotowaniu; ziemisty zapach wody) oraz gminy Czeladź (1 - woda koloru rdzawego o zapachu metalicznym). Na terenie gminy Będzin w ramach rozpatrywanych interwencji pobór próbek wody wykazał przekroczenia fizykochemiczne (zapach, benzen) oraz przekroczenia mikrobiologiczne (bakterie grupy coli), 3 interwencje zostały uznane za zasadne. Na terenie gminy Czeladź przeprowadzono badania próbek wody w ramach rozpatrywanych interwencji wykazało przekroczenie fizykochemiczne (mangan), interwencja została uznana za zasadną.

Jakość wody ciepłej - *Legionella sp.*

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych, prowadzono nadzór nad jakością wody ciepłej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* w wewnętrznych instalacjach wodociągowych w budynkach zamieszkania zbiorowego zlokalizowanych w gminach w Wojkowicach, Siewierzu, Będzinie oraz Psarach. Ogółem pobrano 37 próbek wody do badań w kierunku oznaczenia bakterii *Legionella sp.* W dwóch obiektach stwierdzono przekroczenia na poziomie wysokiego skażenia sieci wewnętrznej bakteriami *Legionella sp.* oraz w jednym obiekcie na poziomie średniego skażenia sieci

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

wewnętrznej bakteriami *Legionella* sp. Wydano 2 decyzje administracyjne nakazującą podjęcie natychmiastowych działań zmierzających do zapewnienia jakości wody ciepłej zgodnej z wymaganiami określonymi w załączniku nr 5A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017 poz. 2294) oraz 1 decyzję administracyjną z terminem wykonania do dnia 15.01.2026 r. nakazującą doprowadzenie wody ciepłej do właściwych parametrów.

Jakość wody wykorzystywanej do kąpielii i rekreacji

Na terenie powiatu będzińskiego w ewidencji PPIS w Dąbrowie Górniczej znajdują się 4 pływalnie kryte, kompleks Termy Rzymskie sp. z o.o. w Czeladzi oraz kompleks basenów otwartych zlokalizowany w Czeladzi (czynny w roku 2025 w okresie od połowy czerwca do połowy września). Wszystkie pływalnie posiadały zatwierdzony przez PPIS w Dąbrowie Górniczej harmonogram pobierania próbek wody do badań z częstotliwością i zakresem badań zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

W roku sprawozdawczym w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody na pływalniach pracownicy PSSE w Dąbrowie Górniczej pobrali 53 próbki wody do badań, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy pływalni pobrali 547 próbek wody.

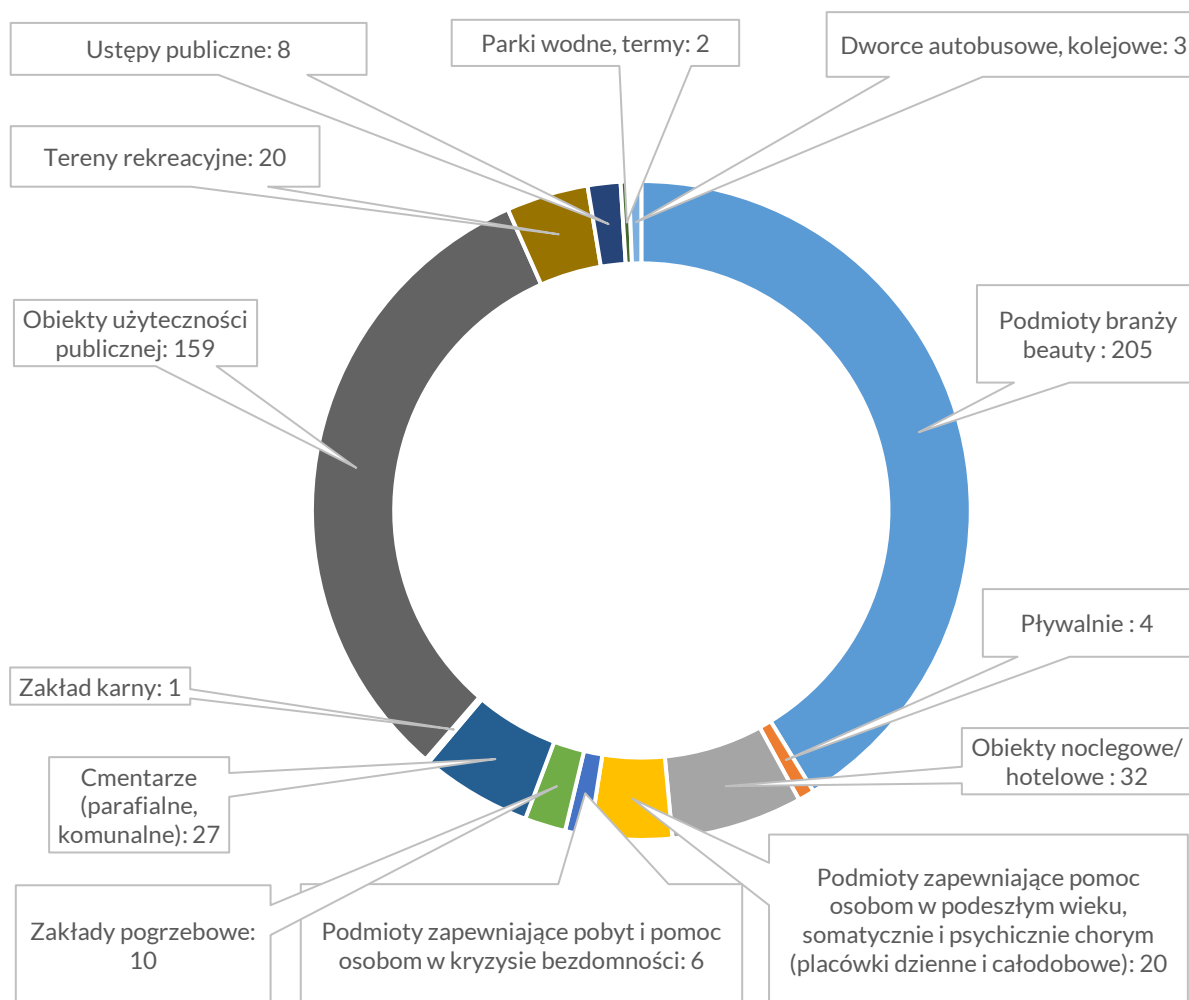
Przekroczenia parametrów stwierdzono w 337 próbkach wody (56,1%), które dotyczyły parametrów mikrobiologicznych tj: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h, *Legionella* sp. oraz parametrów fizykochemicznych tj. chlor wolny, chlor związany, pH, mętność, utlenialność, azotany, chloroform i ΣTHM. Zarządcy na bieżąco podejmowali działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody polegające m.in. na szokowym chlorowaniu wody, dodatkowym płukaniu filtrów, częściową lub całościową wymianą wody oraz informowali o nich PPIS w Dąbrowie Górniczej.

Analiza sprawozdań z badań jakości wody na pływalniach jak również wdrożone przez zarządców działania naprawcze pozwalają stwierdzić, że eksploatacja pływalni zlokalizowanych na terenie powiatu będzińskiego była prowadzona w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne osób z nich korzystających. W roku sprawozdawczym wydano 6 rocznych ocen jakości wody na pływalniach za 2024 r.

W sezonie letnim na terenie powiatu będzińskiego funkcjonowało jedno miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii Rogoźnik I (w okresie 07.07.2025 r. - 05.08.2025 r.), którego organizatorem było Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bobrownikach. Zgodnie z wytycznymi zarządca obiektu wykonywał badania wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z harmonogramem poboru próbek uzgodnionym z PPIS w Dąbrowie Górniczej pobrano 2 próbki wody do badań. Sprawozdania z badań były na bieżąco przekazywane do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Górniczej, jakość wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii, na podstawie przedkładanych wyników badań spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

Obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji PPIS w Dąbrowie Górniczej znajduje się 497 obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie powiatu będzińskiego wśród których skontrolowano 136 co stanowi 27 % obiektów. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w trakcie których stwierdzono naruszenie aktualnych przepisów prawnych wydano 12 decyzji nakazujących usunięcie uchybień.



Podział obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych w 2025 r. w zakresie Higieny Komunalnej i Środowiska na terenie powiatu będzińskiego

Największą grupą obiektów będących pod nadzorem stanowią obiekty branży beauty - 205 obiektów. W tej grupie można wyróżnić salony fryzjerskie, kosmetyczne, studia tatuażu, piercingu, podmioty odnowy biologicznej (solaria, siłownie) a także salony, które łączą więcej niż jedną z wymienionych usług. Jednym z najważniejszych aspektów weryfikowanym w czasie kontroli sanitarnych w tej grupie obiektów są kwestie związane z postępowaniem z narzędziami i przyborami używanymi podczas świadczenia usług a także dostępność środków higienicznych, preparatów do dezynfekcji sprzętów oraz dłoni. W roku sprawozdawczym w 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dot. m.in. niewłaściwego postępowania z narzędziami, braku wydzielonego

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

pomieszczenia porządkowego, braku ciepłej wody w pomieszczeniu świadczenia usług. W związku z powyższym wydano decyzje administracyjne zobowiązujące właścicieli do ich usunięcia. Przeprowadzono 60 kontroli sanitarnych w trakcie których prowadzone były również działania edukacyjne w zakresie zapobieganiu zakażeniom krwiopochodnym (HCV, HBV, HIV) oraz przestrzegania procedur w aspekcie wpływu na zdrowie ludzi.

Kolejną grupą objętą nadzorem stanowią pływalnie - 4 obiekty. W roku sprawozdawczym pływalnie kontrolowano przede wszystkim w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego. W 2025 roku skontrolowano 4 obiekty, w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości dot. m.in. niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń obiektu. W związku z powyższym właściciela obiektu zobowiązano decyzją administracyjną do usunięcia nieprawidłowości.

Obiekty świadczące usługi noclegowe - 32 obiekty. W grupie tej możemy wyróżnić m.in. hotele, motele, zajazdy czy gościńce. Głównym aspektem prowadzonych kontroli w tego typu obiektach są kwestie związane z postępowaniem z pościelą, ręcznikami a także weryfikacja bieżącej czystości. W 2025 roku skontrolowano 17 obiektów noclegowych, w 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dot. m.in. niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń obiektu, postępowania z bielizną pościelową jak również skażeniem instalacji wody ciepłej przez pałeczki *Legionella sp.* co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnych zobowiązujących właścicieli do podjęcia działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości. W trakcie przeprowadzanych kontroli informowano również właścicieli bądź zarządców o konieczności prowadzenia właściwej eksploatacji instalacji ciepłej wody i klimatyzacji w aspekcie zagrożenia bakterią z grupy *Legionella sp.* w tym o wykonywaniu badań laboratoryjnych po kątem obecności bakterii.

Placówki zapewniające pomoc osobom w podeszłym wieku, somatycznie i psychicznie chorym (obiekty całodobowe i dzienne) - 20 obiektów. Placówki te przeznaczone są dla osób posiadających ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia psychicznego, fizycznego. W systemie dziennym uczestnicy zajęć mają zapewnione posiłki, biorą udział w terapiach zajęciowych, a nad ich samopoczuciem czuwają pracownicy socjalni, opiekunki medyczne/pielęgniarki. W systemie całodobowym pensjonariusze otrzymują schronienie, wyżywienie i opiekę w pełnym zakresie 24 h przez 7 dni w tygodniu. W 2025 roku skontrolowano 15 placówek w 1 stwierdzono nieprawidłowości dot. niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń obiektu, wobec czego wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne zobowiązujące właściciela do ich usunięcia, wystawiono mandat.

Noclegownie - 6 obiektów. W grupie tej wyróżniamy schroniska dla osób bezdomnych, schroniska z usługami opiekuńczymi, noclegownie i ogrzewalnie. W roku 2025 kontrolą objęto 6 noclegowni.

Zakłady pogrzebowe - 10 obiektów. Obiekty branży funeralnej oferują swoje usługi w zakresie organizacji ceremonii pogrzebowych. W 2025 roku skontrolowano 2 placówki.

Miejsca pochówku zmarłych - cmentarze - 27 obiektów. W omawianej grupie wyróżnić można zarówno cmentarze parafialne jak również cmentarze komunalne. W roku sprawozdawczym obiekty kontrolowano w zakresie bieżącego stanu sanitarno-porządkowego, jak również w zakresie gospodarowania odpadami. W roku 2025 skontrolowano 11 cmentarzy na terenie powiatu będzińskiego, na terenie 1 cmentarza stwierdzono nieprawidłowości wskazujące nieprawidłowe składowanie odpadów. W związku z powyższym zobowiązano do usunięcia nieprawidłowości.

Zakład karny - 1 obiekt, jest jednostką typu otwartego, półotwartego i zamkniętego oraz oddział aresztu śledczego. W roku sprawozdawczym został objęty kontrolą. W wyniku stwierdzonych podczas

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

kontroli nieprawidłowości wydano decyzję administracyjną zobowiązującą podmiot do podjęcia działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

Inne obiekty użyteczności publicznej - 159 obiektów. Wśród tej grupy znajdują się m.in. apteki, obiekty sportowe, instytucje kultury (kino, teatr, ośrodki kultury, muzea, biblioteki), stacje paliw, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zaopatrzenia medycznego, sklepy zielarsko-medyczne, pracownie protetyczne, gabinety masażu. Głównym aspektem przeprowadzanych czynności kontrolnych w tej grupie obiektów jest ocena bieżącego stanu sanitarno-higienicznego a także weryfikacja dostępności środków higienicznych, preparatów dezynfekcyjnych. W 2025 roku skontrolowano 9 placówek oraz 2 pralnie. W 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dot. m.in. niewłaściwego stanu sanitarno-higieniczno-technicznego pomieszczeń obiektu co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej zobowiązującej do usunięcia nieprawidłowości.

Kategoria obiektu	Ilość obiektów w rejestrze	% skontrolowanych obiektów
Pływalnie	6	100%
Placówki zapewniające pomoc osobom w podeszłym wieku, somatycznie i psychicznie chorym (całodobowe i dzienne)	20	75%
Noclegownie i domy dla bezdomnych	6	100%
Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, noclegowe	32	53%
Obiekty branży beauty	205	29%
Cmentarze	27	41%
Zakłady pogrzebowe	10	20%
Inne obiekty (tereny rekreacyjne, dworce, stacje itp.)	159	7%
Procent skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu będzińskiego w 2025 r.		

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzono również działania dodatkowe, związane z przestrzeganiem warunków przeprowadzenia ekshumacji, przygotowaniem terenów i obiektów do przeprowadzenia imprez masowych czy opiniowaniem środków transportu. Na terenie cmentarzy parafialnych i komunalnych zlokalizowanych w powiecie będzińskim nadzorowano 32 ekshumacje w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2025 r. na wniosek osób uprawnionych wydano 35 decyzji zezwalających na ekshumację i transport zwłok lub szczątków ludzkich, 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok za granicę Rzeczypospolitej Polski oraz 18 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok lub szczątków na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto na wniosek organizatorów zostało wydanych 17 opinii sanitarnych dotyczących organizacji imprez masowych.

Interwencje

W 2025 r. do PPIS w Dąbrowie Górniczej wpłynęło ogółem 59 wniosków o podjęcie interwencji w obiektach na terenie powiatu będzińskiego z których:

- 45 zostało rozpatrzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej;

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

- 9 zostało przekazanych do załatwienia zgodnie z kompetencjami do właściwych organów (urzędów miast/gmin, inspektora nadzoru budowlanego, ośrodka pomocy społecznej, zakładu ubezpieczeń społecznych);
- 1 wniosek został wycofany przez osobę wnoszącą interwencję,
- 1 wniosek został pozostawiony bez rozpatrzenia ze względu na brak możliwości identyfikacji miejsca wystąpienia problemu

W ramach rozpatrywania interwencji przeprowadzono 53 kontrole sanitarne potwierdzających stan faktyczny oraz 7 wizji w terenie. Wydano 10 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz nałożono 6 mandatów karnych.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego stwierdzono, iż 22 interwencje były częściowo lub całkowicie zasadne. Duża część interwencji dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz lokali mieszkalnych. Przeprowadzone kontrole w kilku przypadkach potwierdziły wskazane nieprawidłowości co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnych oraz ukaraniem właścicieli grzywną w drodze mandatu karnego. Kilka zgłoszeń dotyczyło spraw związanych z zagrożeniem spowodowanym obecnością insektów, gryzoni i zwierząt oraz uciążliwych lokatorów, którzy poprzez niewłaściwe użytkowanie lokali mieszkalnych stwarzali dogodne warunki do namnażania się insektów i gryzoni. Każda ze spraw była rozpatrzona przez PPIS w Dąbrowie Górniczej w ramach posiadanych kompetencji. Każde zgłoszenie, które wpływało do PPIS w Dąbrowie Górniczej w 2025 r. było rozpatrywane indywidualnie. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego (w tym również po przeprowadzeniu kontroli) osoby wnoszące interwencje informowane były o podjętych czynnościach oraz kompetencjach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

V. OBIEKTY NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Ogólna liczba placówek pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej oraz liczba kontroli

Nazwa placówki	Liczba w ewidencji	Liczba skontrolowanych	% skontrolowanych	Ilość kontroli
Żłobki	22	19	86	20
Przedszkola	44	33	75	51
Szkoły podstawowe	30	27	90	85
Licea ogólnokształcące	3	3	100	3
Zespoły szkół	13	12	92	43
Inne	30	22	73	22
Razem	142	116	82	224

W roku 2025 przeprowadzono kontrole planowane oraz ponadplanowe związane z organizacją wypoczynku zimowego i letniego, przygotowaniem szkół do nowego roku szkolnego, oceną

**BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO**

dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do wzrostu uczniów/ dzieci, oceną obciążenia uczniów ciężarem plecaków/tornistrów. Przeprowadzono również kontrole interwencyjne.

Działalność represyjna

Rok	Liczba decyzji	Liczba prolongat	Liczba decyzji płatniczych	Liczba zakończonych decyzji wydanych w roku bieżącym i z lat ubiegłych	Liczba mandatów/ na kwotę	Liczba interwencji
2025	34	27	44	41	7/ 1100,00	6

Liczba załatwionych interwencji: 6, w tym 4 uzasadnione i 2 bezzasadne.

Rozpatrzone interwencje dotyczyły m.in.:

- występowania nawracających problemów żołądkowo-jelitowych u dzieci,
- występowania pedikulozy wśród dzieci,
- złego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń sanitarnych i braku środków higieny osobistej,
- niedostatecznej ilości pomieszczeń sanitarnych dla uczniów.

Charakterystyka placówek

Żłobki i kluby dziecięce

W roku 2025 na terenie powiatu będzińskiego funkcjonowały 22 żłobki (w tym jeden klub dziecięcy), z których skontrolowano 19 (86%). Nieprawidłowy stan higieniczno-sanitarny stwierdzono w 1 niepublicznej placówce. Wszystkie skontrolowane placówki były w dobrym stanie technicznym. W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, na zarządzających placówkami nałożono obowiązki zawarte w 4 decyzjach administracyjnych. W jednej placówce za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny nałożono mandat karny na kwotę 150,00 zł. Po otrzymaniu wniosków właścicieli żłobków wydano 2 opinie w formie decyzji potwierdzające spełnienie wymagań sanitarnych w placówce.

Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

W roku sprawozdawczym 2025 spośród wszystkich 44 skontrolowano 33 placówki przedszkolne (75%). Nieprawidłowy stan higieniczno-sanitarny stwierdzono w 1 placówce (3%). Nałożono mandat karny na kwotę 150,00 zł. W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, na zarządzających placówkami nałożono obowiązki zawarte w 7 decyzjach administracyjnych.

Szkoły funkcjonujące samodzielnie oraz zespoły szkół

a) Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f

Zdecydowana większość placówek dysponuje własną infrastrukturą do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. W większości przypadków placówki posiadają zarówno salę gimnastyczną pełnowymiarową lub zastępczą, jak i boiska, halę sportową oraz basen. Stan sanitarno-techniczny bloków sportowych ulega sukcesywnej poprawie.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

b) Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

Sytuacja w zakresie profilaktycznej działalności szkolnej ochrony zdrowia utrzymuje się na porównywalnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych. Wszystkie placówki szkolno- wychowawcze mają zapewnioną opiekę pielęgniarską. Skontrolowanych w tym zakresie 12 szkolnych gabinetów w powiecie będzińskim, spełnia wymagania określone w § 27, § 30 oraz § 37 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 402).

c) Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W minionym roku sprawozdawczym skontrolowane placówki zapewniały uczniom wydawanie ciepłych posiłków w formie obiadów jedno- lub dwudaniowych. Żadna z placówek nie zapewniała obiadów poza szkołą. W trakcie kontroli ustalono, że szkoły oferowały swoim uczniom możliwość wypicia ciepłego napoju (mleka, herbaty), zapewniały dostęp do wody pitnej (dystrybutory wody, poidelka, woda w dzbankach). Skontrolowane szkoły nie organizowały drugich śniadań. Ustalono jednocześnie, że w szkołach funkcjonowały sklepiki szkolne i/lub automaty z żywnością.

d) Badania problemowe prowadzone w placówkach szkolno-wychowawczych

Ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii oraz stan umeblowania szkół/przedszkoli

Nazwa zakładu	Ogólna liczba w ewidencji	Liczba placówek/oddziałów, w których dokonano pomiaru	Liczba uczniów/ dzieci zmierzonych	Liczba placówek z nieprawidłowościami/liczba uczniów/dzieci siedzących nieprawidłowo
Przedszkola	44	25/49	700	0/0
Szkoły Podstawowe	30	16/61	1009	6/295
Zespoły szkół (przedszkola i szkoły podstawowe)	13	6/36	541	3/156
Razem	87	47/146	2250	9/451

Badania, które przeprowadzono w 16 szkołach podstawowych (co stanowi 53% nadzorowanych obiektów) wykazały, że w 6 placówkach 295 uczniów (co stanowi 29% badanych) korzysta z mebli niedostosowanych do wymagań ergonomii. W 3 zespołach szkół (co stanowi 23% nadzorowanych obiektów) badania wykazały, że 156 uczniów (co stanowi 29% badanych) korzysta z mebli niedostosowanych do wymagań ergonomii. Badania, które przeprowadzono w 25 przedszkolach (co stanowi 57% nadzorowanych obiektów) wykazały, że wszystkie dzieci siedziały prawidłowo.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że wszystkie meble edukacyjne, którymi dysponują placówki zostały zakupione po 1997 r. i posiadają certyfikaty zgodności z Polską Normą. W/w sprzęt był w dobrym stanie technicznym.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

e) Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów

Rodzaj placówki	Liczba placówek objętych badaniem	Liczba zbadanych uczniów	Liczba uczniów, których ciężar tornistra jest równy 10% masy ciała ucznia	Liczba uczniów, których ciężar tornistra jest w zakresie 11-15% masy ciała	Liczba uczniów, których ciężar tornistra przekracza zalecaną wartość
Szkoła Podstawowa	6	767	458	235	74
Zespoły Szkół	3	383	250	103	30
Razem	9	1150	708	338	104

Tabela obrazuje, że w przypadku 38% uczniów ciężar tornistra jest znacznie większy niż 10% wagi ciała ucznia. Celem przeprowadzonej analizy było podniesienie poziomu świadomości dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu, zwrócenie uwagi na wciąż istniejący problem przeciążonych plecaków/tornistrów uczniów, konsekwentne zmniejszanie przeciążenia noszonych przez dzieci bagaży oraz dbanie o właściwą postawę ciała. Z danych zawartych w tabeli wynika, że konieczna jest eliminacja zbędnego obciążenia ucznia. Ścisła współpraca z rodzicami może nauczyć dzieci racjonalnego pakowania tornistrów i usuwania z nich niepotrzebnych rzeczy.

f). Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Na 38 skontrolowanych w tym zakresie szkół, spośród 46 będących w ewidencji, 6 (tj.16%) nie zapewniło właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej w zakresie: braku bieżącej ciepłej wody (2), braku środków do utrzymania higieny osobistej (1), zaniedbania czystości i porządku (1), niewłaściwego stanu technicznego (4). W pozostałych 32 szkołach (84%) zapewniono odpowiednie warunki. Niezachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych stwierdzono w 20 placówkach szkolnych.

Na stwierdzone podczas kontroli uchybienia wydano 5 decyzji administracyjnych. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300,00 zł. W bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno-higieniczny w jednej z placówek uległ poprawie, co potwierdziła ponowna kontrola w w/w obiekcie.

g). Możliwość pozostawienia przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych

Skontrolowane szkoły w 100% zapewniły uczniom możliwość pozostawienia na terenie placówki części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z § 4a Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm.).

Podsumowując nadzór nad placówkami nauczania i wychowania w 2025 roku w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie kontroli kompleksowych w/w placówek, na zarządzających

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

nałożono obowiązki zawarte w 20 decyzjach administracyjnych, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 450,00 zł.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli przeprowadzonych w placówkach przedszkolnych i szkolnych dotyczyły:

- złego stanu technicznego stolarki drzwiowej w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów oraz w salach zajęć lekcyjnych,
- złego stanu technicznego nawierzchni dróg i przejść oraz schodów na terenie placówek,
- złego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego sal lekcyjnych oraz innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży,
- złego stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym uszkodzeń technicznych armatury,
- nieprawidłowych warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- złego stanu technicznego urządzeń na placu zabaw dla dzieci,
- braku zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania w salach pobytu dzieci i w pomieszczeniach przeznaczonych do zajęć ruchowych,
- braku osłon stosowanego oświetlenia sztucznego,
- niedostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii,
- braku bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów.

Placówki z pobytem całodobowym

W 2025 roku na terenie powiatu będzińskiego znajdowało się 7 placówek z pobytem całodobowym przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, w tym:

- 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy,
- 6 placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wymienione powyżej placówki skontrolowano w 100%. W trakcie kontroli w jednej z nich stwierdzono m.in.: zły stan techniczny ścian i sufitów ciągów komunikacyjnych i klatki schodowej, niezabezpieczone grzejniki centralnego ogrzewania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt uczniów niepełnosprawnych oraz w sali gimnastycznej, zły stan techniczny pokoi mieszkalnych. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości na zarządzającego nałożono obowiązki zawarte w 1 decyzji administracyjnej. Ponadto w omawianej powyżej placówce stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny w pokojach mieszkalnych oraz brak środków do utrzymania higieny osobistej w pomieszczeniach sanitarnych na terenie szkoły. Nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł. W bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno-higieniczny uległ poprawie, co potwierdziła ponowna kontrola w w/w obiekcie.

Realizacja Programu Ministerstwa Zdrowia w zakresie szczepień przeciwko HPV

Na terenie szkół powiatu będzińskiego w bieżącym roku sprawozdawczym prowadzona była kontynuacja Powszechnego Programu Szczepień Ochronnych przeciwko HPV przeznaczonego zarówno dla chłopców, jak i dziewcząt w wieku od 9 do 14 roku życia. Pracownicy PSSE w Dąbrowie Górniczej w zakresie współpracy przy wdrażaniu w/w programu, podczas kontroli dotyczących przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2025/2026 omawiali z dyrektorami 33 placówek najważniejsze założenia oraz sposób realizacji programu, podkreślali znaczenie szczepień ochronnych w zapobieganiu występowania nowotworów oraz przekazywali materiały dydaktyczne, które posłużyły jako pomoc w edukacji.

Należy podkreślić, że omawiane szczepienia są zalecane, a zatem dobrowolne. Decyzja o szczepieniu podejmowana jest przez rodzica.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Dane liczbowe pozyskane od szkolnych koordynatorów szczepień przedstawiające liczbę zaszczepionych uczniów na terenie powiatu będzińskiego

Liczba szkół w ewidencji	Liczba szkół zadeklarowanych do programu	Liczba szkół w których odbyło się szczepienie	Liczba uczniów zadeklarowanych do zaszczepienia (dane za okres od 01.09.-31.12.2025 r.)
40	36	15	464

Współpraca z placówkami szkolno-wychowawczymi

1. Zgodnie z art. 25.2c ustawy z dnia 04.02.2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798) osobom planującym uruchomienie żłobków/klubów dziecięcych udzielono wyjaśnień oraz przekazano wytyczne w sprawie warunków lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona w/w działalność.
2. W okresie ferii zimowych i wycieczek letniego propagowano bezpieczne formy wycieczek z zastosowaniem otrzymanych materiałów edukacyjnych. W ramach działań przekazywano organizatorom wycieczek materiały na temat konkursu, którego współorganizatorem był Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.
3. Przekazano wyniki pomiarów natężenia oświetlenia światłem elektrycznym na stanowiskach pracy uczniów w placówce oświatowej.
4. Podczas kontroli związanych z oceną przygotowania szkół do nowego roku szkolnego, w celu zmniejszenia zagrożenia, jakie mogą stanowić występujące w wodzie bakterie Legionella przypomniano o opracowanym dokumencie przez Zakład Bezpieczeństwa Zdrowotnego Środowiska Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny - Państwowego Instytutu Badawczego we współpracy z Głównym Inspektoratem Sanitarnym pt.: Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella.

Nadzór nad warunkami wycieczek dzieci i młodzieży

W roku 2025 w trakcie trwającego wycieczek letniego i zimowego 20 organizatorów zorganizowało wycieczki dla dzieci i młodzieży na 48 turnusach, które zostały zgłoszone do bazy wycieczek prowadzonej przez MEN. Ogółem skontrolowano 23 turnusy, w których udział wzięło 649 uczestników. Wszyscy skontrolowani organizatorzy zapewnili właściwe warunki sanitarno-higieniczne, nie odnotowano interwencji w tym zakresie.

Dla dzieci i młodzieży organizowano zajęcia w formie gier, zabaw, konkursów, turniejów oraz szeroko rozumianej profilaktyki. Podczas kontroli wycieczek letniego i zimowego dystrybuowano materiały edukacyjno-informacyjne w postaci ulotek, broszur i plakatów m.in. na temat szkodliwego wpływu promieniowania UV, dopalaczy, pedikulozy oraz bezpiecznych zachowań podczas wycieczek.

Zachęcano organizatorów wycieczek do wzięcia udziału w konkursie na najlepiej zorganizowany wycieczki zimowy w miejscu zamieszkania Zima 2025 pod nazwą „Ferie: bezpiecznie, zdrowo i zabawnie”. Pracownicy PSSE w Dąbrowie Górniczej starali się przybliżyć zasady i warunki konkursu, przekazywali regulamin konkursu oraz kartę zgłoszenia.

Inne

- we wszystkich skontrolowanych w 2025 roku placówkach przestrzegana jest Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- w ramach kontroli sanitarnych w placówkach opiekuńczych jak również nauczania i wychowania prowadzone są działania edukacyjno-informacyjne w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki zdrowotnej.

Podsumowanie i wnioski

W dalszym ciągu należy podejmować działania zmierzające do:

- poprawy warunków sanitarno-higienicznych w placówkach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,
- poprawy i zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów w publicznych i niepublicznych szkołach,
- popularyzacji profilaktyki higieny czystych rąk,
- podniesienia poziomu świadomości dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu, problemu przeciążonych plecaków/tornistrów uczniów oraz szczepień ochronnych,
- minimalizowania niezgodności związanych z niedostosowaniem mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii.

VI. WARUNKI PRACY W ZAKŁADACH PRACY ORAZ NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKŁADACH PRACY ORAZ NADZÓR NAD CZYNNIKAMI SZKODLIWYM

W roku 2025, sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami objęła nadzorem 398 zakładów pracy, w których było zatrudnionych 16580 pracowników. Większość nadzorowanych zakładów to zakłady zatrudniające do 100 pracowników (85%). Liczba podmiotów gospodarczych będących w ewidencji w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się o 14 zakładów - tym samym liczba pracowników objętych nadzorem przez tutejszą stację zmalała o 1029. Spadek ten wywołany był głównie likwidacją przedsiębiorstw lub prowadzeniem procesów restrukturyzacyjnych - łączenia podmiotów gospodarczych czy automatyzacji procesów, co w konsekwencji spowodowało także znaczną redukcję zatrudnienia.

W 2025 roku skontrolowano 141 zakładów, w których przeprowadzono łącznie 198 kontroli. W nadzorowanych zakładach kontrolowano przestrzeganie przez pracodawców przepisów dotyczących zapewnienia bezpiecznych warunków pracy, właściwego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych. Kontrolowano terminowość wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy oraz poziom stężeń i natężeń czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy. Weryfikowano również przestrzeganie przepisów prawnych dotyczących stosowanych substancji i mieszanin chemicznych, występowania w środowisku szkodliwych czynników biologicznych oraz czynników rakotwórczych. W ramach prowadzonych działań kontrolnych, w 59 zakładach pracy dokonano oceny w zakresie realizacji

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

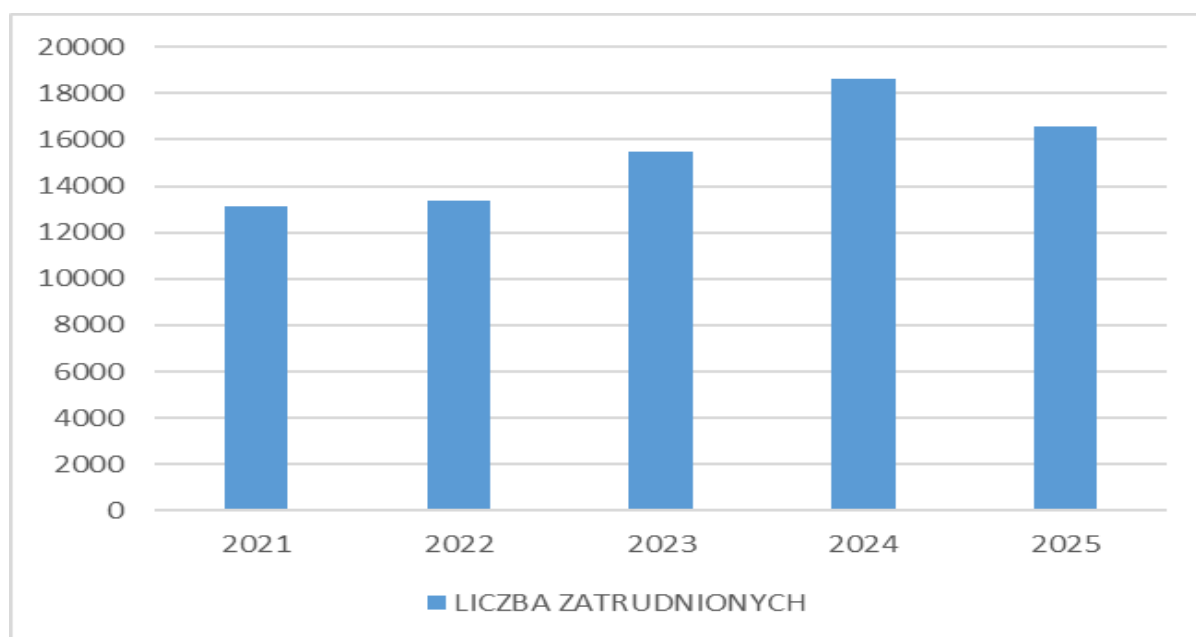
obowiązków nałożonych na pracodawców wynikających z ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Stwierdzone w wyniku prowadzonych kontroli nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wydano 4 decyzje administracyjne.

Kontrole wykazały również przekroczenia dopuszczalnych wartości natężeń hałasu w 6 zakładach pracy. W obiektach tych opracowano i wdrożono program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas i systematycznie podejmowane są działania mające na celu obniżenie poziomu hałasu na stanowiskach pracy.

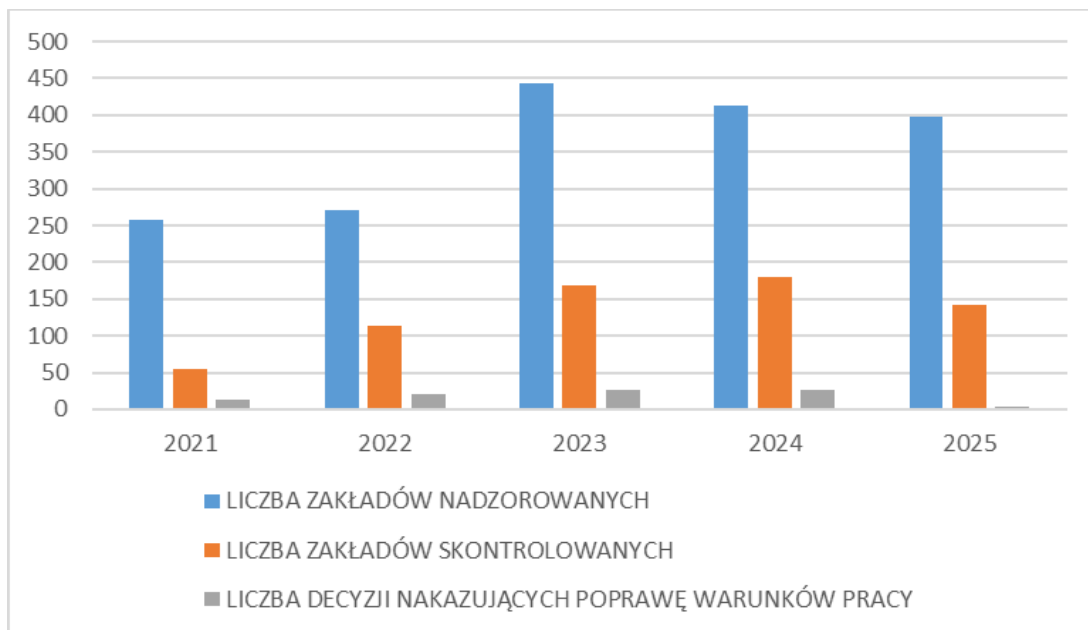
W wyniku prowadzonych kontroli sprawdzających potwierdzono poprawę warunków pracy, którą uzyskano w zakładach poprzez wymianę niesprawnego wyposażenia i remonty pomieszczeń. Wykonane przez pracodawców pomiary czynników szkodliwych na stanowiskach pracy były natomiast podstawą do rzetelnej aktualizacji oceny ryzyka zawodowego, weryfikacji skuteczności dotychczasowych środków ochrony i wdrożenia rozwiązań technicznych ograniczających narażenie pracowników na kontakt z czynnikiem, co w konsekwencji ogranicza ryzyko powstania chorób zawodowych.

Zgodnie z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, w ramach prowadzonych kontroli kontynuowano działania informacyjno-edukacyjne mające na celu regularne podnoszenie świadomości pracodawców m.in. w zakresie: warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje reprotoksyczne w środowisku pracy, wprowadzanych przez ustawodawcę zmian w szczególnych przepisach prawnych dotyczących higieny pracy, w zakresie profilaktyki chorób zawodowych oraz wymogów dotyczących stanu sanitarno-porządkowego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, co znacząco przyczyniło się do poprawy warunków pracy i zmniejszenia liczby wydawanych decyzji administracyjnych.

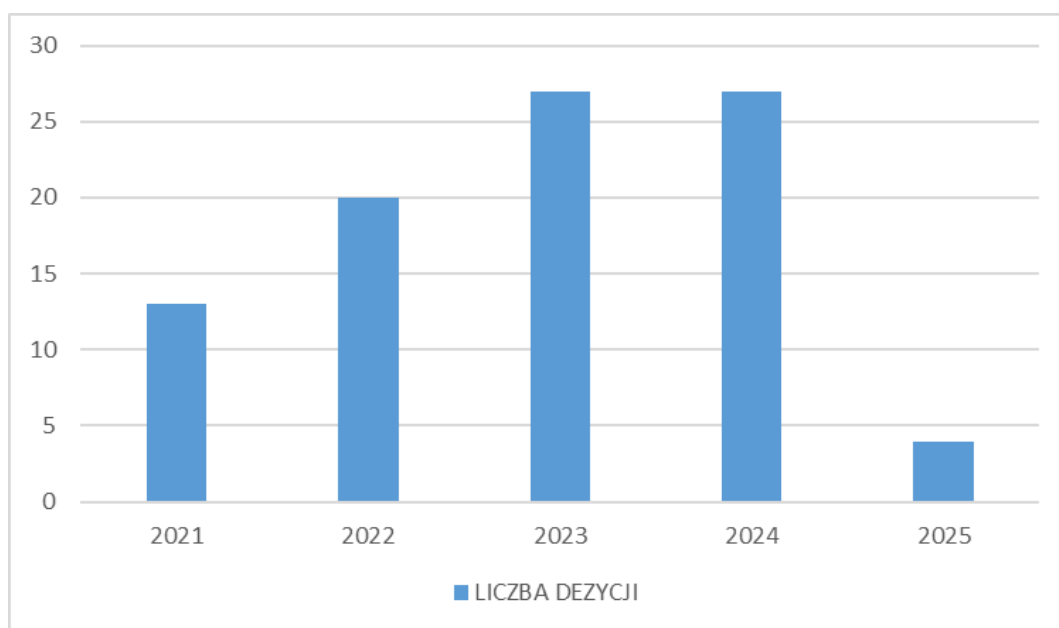


Liczba zatrudnionych w zakładach pracy w latach 2021-2025

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO



Podstawowe wskaźniki w zakresie nadzoru bieżącego w latach 2021-2025



Liczba wydanych decyzji w latach 2021-2025

Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W ewidencji nadzorowanych podmiotów znajduje się 81 zakładów, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne mogące być przyczyną wystąpienia u pracowników zakażeń, alergii lub zatruc. Są to przede wszystkim zakłady prowadzące działalność w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, zakłady przetwórstwa surowców roślinnych i zwierzęcych oraz zakłady gospodarki odpadami i oczyszczalnie ścieków. Ocenę realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki przeprowadzono w 8 zakładach.

W trakcie kontroli weryfikowano dokumentację oceny ryzyka zawodowego pod kątem zagrożeń wynikających z narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, dostępność środków

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

ochrony osobistej, stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń przeznaczonych dla pracowników oraz sprawdzano instrukcje i procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Przeprowadzone kontrole potwierdziły, iż przedsiębiorcy prawidłowo identyfikują rodzaje czynników biologicznych na stanowiskach pracy i oceniają ryzyko ich działania na pracowników, prowadzą odpowiednie rejestry oraz stosują odpowiednie środki zapobiegawcze. W wyniku kontroli sprawdzającej wykonanie nakazów decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej potwierdzono poprawę warunków pracy w Szpitalu Chorób Płuc w Siewierzu poprzez zapewnienie pracownikom oddziału szpitalnego narażonych na kontakt z czynnikami biologicznymi odpowiednich pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym

W 2025 roku w ewidencji PSSE znajdowały się 33 zakłady, w których na stanowiskach pracy występują czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne. Do najczęściej identyfikowanych czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w nadzorowanych zakładach należą: wodzian hydrazyny, pyły drewna i pyły krzemionki powstające w procesach technologicznych oraz promieniowanie jonizujące. Najwięcej pracowników zatrudnionych w narażeniu na czynniki rakotwórcze odnotowano w zakładzie EC Zagłębie Dąbrowskie Sp. z o.o. w Będzinie (wodzian hydrazyny i mazut) oraz w zakładach opieki zdrowotnej (promieniowanie jonizujące).

W ramach prowadzonego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawnych dotyczących narażenia pracowników na powyższe czynniki przeprowadzono 8 kontroli, które nie ujawniły nieprawidłowości. Brak uchybień w powyższym zakresie wskazuje, że przedsiębiorcy wdrożyli skuteczny system zarządzania bezpieczeństwem – prowadzą i na bieżąco aktualizują dokumentację oceny ryzyka zawodowego pod kątem zagrożeń wynikających z narażenia pracowników na czynniki CMR, prowadzą odpowiednie rejestry, stosują odpowiednie środki ochrony zbiorowej, właściwie dobierają środki ochrony indywidualnej, co pozwala w znaczny sposób ograniczyć ryzyko narażenia pracowników.

Sprawowano także nadzór nad właściwą organizacją prac związanych z usuwaniem azbestu z obiektów przemysłowych i budynków mieszkalnych oraz zabezpieczaniem terenu i osób zatrudnionych przy tych pracach. W 2025 roku do tutejszej stacji wpłynęło 39 zgłoszeń przedsiębiorców, którzy planowali przeprowadzenie prac usuwania materiałów budowlanych zawierających azbest z elewacji budynków lub pokryć dachowych. W tym zakresie przeprowadzono 1 kontrolę, w trakcie której sprawdzono: prawidłowość oznakowania terenu prowadzonych prac, wydzielenie i zabezpieczenie stref pracy, zabezpieczenie terenów przyległych i miejsc czasowego składowania odpadów zawierających azbest oraz wyposażenie pracowników prowadzących prace rozbiórkowe w odpowiednie środki ochrony indywidualnej i zapewnienie zaplecza sanitarnego.

Zgodnie z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na rok 2025 udzielano porad i informacji w zakresie potencjalnego narażenia na radon w pomieszczeniach, wynikających z niego zagrożeń dla zdrowia człowieka oraz dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu występujących stężeń radonu. W tym zakresie przeprowadzono wizytacje w 4 zakładach pracy.

Interwencje

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej w 2025 roku wpłynęły 3 interwencje, które wskazywały na potencjalne naruszenia przepisów dotyczących bezpieczeństwa

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

i higieny pracy w zakresie wywiązywania się pracodawcy z obowiązku zapewnienia pracownikom odpowiedniej odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej, zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych, stosowania substancji i mieszanin chemicznych w działalności zawodowej. Podjęte w tym zakresie czynności kontrolne nie potwierdziły zasadności zarzutów. Z uwagi na niewłaściwość rzeczową Inspekcji sanitarnej, w związku z dwoma otrzymanymi zgłoszeniami dotyczącym immisji uciążliwości zapachowych przez zakład oraz emisją pyłu i zanieczyszczeń z placu budowy – interwencje przekazano do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Choroby zawodowe

W 2025 roku sporządzono 32 karty oceny narażenia zawodowego, wydano 12 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 10 decyzji stwierdzających choroby zawodowe. Wśród stwierdzonych chorób zawodowych, największą grupę stanowiły przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy – rozpoznano 5 przypadków. Głównym czynnikiem stwarzającym ryzyko powstania ww. jednostki chorobowej jest przeciążenie układu mięśniowo-nerwowego rąk spowodowane powtarzalną pracą manualną u pracowników zatrudnionych na stanowisku montera-operatora w zakładzie Johnson Electric Poland Sp. z o.o.

NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2025 roku sprawowano nadzór nad 40 podmiotami wprowadzającymi do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne, w tym 3 producentami oraz 3 importerami.

U podmiotów udostępniających na rynku chemikalia przeprowadzono łącznie 9 kontroli. Podczas kontroli sprawdzano: klasyfikację substancji i mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu, oznakowanie opakowań, oceniano poprawność kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych.

Rozpatrzone 3 interwencje, które wskazywały na potencjalne nieprawidłowości w kartach charakterystyki oraz oznakowaniu produktów chemicznych, w tym produktów importowanych – pigmentów do makijażu permanentnego oraz produktów tzw. chemii budowlanej. Przeprowadzone czynności kontrolne i wyjaśniające nie potwierdziły niezgodności produktów z obowiązującymi przepisami prawnymi.

W wyniku kontroli sprawdzającej wykonanie nakazów decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej wydanej w roku 2024 potwierdzono usunięcie nieprawidłowości w zakresie wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych poprzez sporządzenie prawidłowych kart charakterystyki, aktualizację etykiet oraz umieszczenie w reklamach online oferowanych produktów informacji o rodzaju zagrożeń.

W ramach realizacji wspólnotowego projektu Europejskiej Agencji Chemikaliów REACH-EN-FORCE-13 (REF-13) dotyczącego egzekwowania obowiązków określonych w rozporządzeniach CLP i REACH, związanych z substancjami, mieszaninami i wyrobami sprzedawanymi przez internet przeprowadzono kontrolę w obiekcie prowadzącym sprzedaż hurtową i detaliczną chemii budowlanej w sklepie stacjonarnym oraz za pośrednictwem sklepu internetowego. W trakcie kontroli oceniono zgodność oznakowania i opakowania produktu oraz zweryfikowano informacje o zagrożeniach udostępnione online w reklamie produktu (ofercie).

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Przeprowadzono również 2 kontrole podczas których poddano ocenie realizację wymogów w zakresie bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych na stanowiskach pracy. W trakcie kontroli sprawdzano dokumentację oceny ryzyka zawodowego pod kątem zagrożeń wynikających z narażenia pracowników na szkodliwe czynniki chemiczne, dostępność środków ochrony indywidualnej, ewidencję i oznakowanie substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w działalności zawodowej, instrukcje stanowiskowe. Kontrole nie ujawniły nieprawidłowości.

Prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3

Biorąc czynny udział w przeciwdziałaniu narkomanii sprawowano nadzór nad stosowaniem oraz wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych, mogących pełnić rolę prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 lub mieszanin zawierających te substancje. W ewidencji PSSE znajduje się 15 takich obiektów.

Przeprowadzono 2 kontrole w przedmiotowym zakresie, które wykazały:

- w przypadku podmiotu odpowiedzialnego za obrót substancjami – spełnienie wymogów prawnych dotyczących obowiązku prowadzenia wymaganej dokumentacji handlowej, kompletności danych dotyczących substancji, zgłoszenia i aktualizowania na bieżąco danych osoby odpowiedzialnej za obrót prekursorami wyznaczonej przez przedsiębiorcę;
- w przypadku podmiotu stosującego prekursorów narkotykowe – zgodność pomiędzy ilością zakupionych substancji a ich deklarowanym zużyciem w procesach technologicznych.

Środki zastępcze

W ramach realizacji zadań wskazanych w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na rok 2025 oraz realizacji ustawowych obowiązków PIS związanych z prowadzonym nadzorem w zakresie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, na bieżąco, za pośrednictwem systemu elektronicznego, przekazywano do GIS zgłoszenia otrzymywane z podmiotów leczniczych dotyczące przypadków zatruc i podejrzeń zatruc środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Aktualnie nie są prowadzone przez tutejszy organ nowe postępowania w sprawie handlu środkami zastępczymi (dopalaczami).

Produkty Biobójcze

W ewidencji PPIS w Dąbrowie Górniczej znajduje się 21 podmiotów wprowadzających do obrotu lub stosujących produkty biobójcze w prowadzonej działalności zawodowej.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy o produktach biobójczych przeprowadzono 3 kontrole, które ukierunkowane były w szczególności na podmioty udostępniające produkty biobójcze przeznaczone do konserwacji drewna i materiałów budowlanych oraz produkty przeznaczone wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych skontrolowano łącznie 15 produktów biobójczych. W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę: czy znajdujące się na rynku produkty biobójcze posiadają aktualne pozwolenie na obrót wydane przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, czy zawierają dozwolone substancje czynne, czy posiadają aktualną datę ważności, czy są prawidłowo oznakowane oraz czy są udostępniane i stosowane zgodnie z warunkami zawartymi w pozwoleniach. Przeprowadzone w przedmiotowym zakresie kontrole nie ujawniły nieprawidłowości.

Wzięto udział w realizacji wspólnotowego projektu Europejskiej Agencji Chemikaliów BEF-3 (BPR-EN-FORCE), w ramach którego skontrolowano produkt biobójczy przeznaczony do konserwacji drewna, do zastosowania przez użytkownika powszechnego. Przeprowadzona ocena pod kątem zgodności dokumentacji produktu biobójczego z informacjami podanymi na etykiecie nie ujawniła nieprawidłowości.

Produkty kosmetyczne

W 2025 roku w ramach sprawowanego nadzoru nad produktami kosmetycznymi skontrolowano 8 obiektów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, wprowadzania i udostępniania produktów kosmetycznych.

Czynności kontrolne podjęte u wytwórców produktów kosmetycznych pozwoliły pozytywnie ocenić realizację obowiązków nałożonych na przedsiębiorców dotyczących prowadzenia dokumentacji i zapisów związanych z procesem produkcji oraz warunków technicznych i higieniczno-sanitarnych jakie powinny spełniać pomieszczenia – zgodnie z wytycznymi zawartymi w Polskiej Normie PN-EN ISO 22716:2009 (Dobre Praktyki Produkcji – GMP).

Kontrole dystrybutorów produktów kosmetycznych (sklepy, dyskonty) obejmowały ocenę produktów pod względem prawidłowości oznakowania opakowań jednostkowych ze szczególnym uwzględnieniem czy na opakowaniach znajdują się informacje zawierające dane kontaktowe osoby odpowiedzialnej za produkt kosmetyczny, numer partii produktu oraz wykaz składników. Ponadto, sprawdzono czy dla udostępnianych w sprzedaży produktów kosmetycznych nie upłynęła data minimalnej trwałości oraz czy spełnione są wymogi językowe dla odpowiednich elementów oznakowania.

Przeprowadzone w przedmiotowym zakresie kontrole nie ujawniły nieprawidłowości.

W związku z realizacją planu poboru prób produktów kosmetycznych, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych łącznie 5 próbek produktów kosmetycznych z kategorii: produkty do higieny intymnej (płyny do higieny intymnej), produkty do higieny jamy ustnej (pasty do zębów) oraz produkty kosmetyczne przeznaczone dla niemowląt i małych dzieci (płyn do kąpieli dla dzieci). Otrzymane wyniki badań wykonane w kierunku zawartości formaldehydu i fluoru oraz badania jakości mikrobiologicznej pobranych produktów nie wykazały niezgodności z obowiązującymi normami.

VII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W roku sprawozdawczym 2025 dokonano 6 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dokonano 3 uzgodnień odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla następujących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym wydano 1 stanowisko negatywne.

Uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczyły:

- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Wojkowice dla obszaru położonego w rejonie ulic: Plaka i Janusza Kusocińskiego. Z przedłożonej dokumentacji wynikało, że projektem planu objęty jest obszar o powierzchni ok. 4,25 ha, i obejmuje część parku

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

miejskiego. Obszar projektu planu położony jest w północno-centralnej części miasta, pomiędzy ulicami Gabrieli Zapolskiej, Plaka oraz Janusza Kusocińskiego. Od zachodu przedmiotowy obszar graniczy z terenem istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (stadion miejski „Górnik Wojkowice”, boisko piłkarskie treningowe). Od wschodu teren planu przylega do istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Od południa do obszaru planu przylega część zrewitalizowanego parku miejskiego, w którym znajduje się m.in.: plac zabaw, ścieżki piesze i rowerowe, fontanna, siłownia terenowa oraz niewielkie obiekty gastronomiczne – kawiarnie, lodziarnie. Obecnie obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza realizację jednego budynku administracyjno-socjalnego na każdy teren, którego powierzchnia zabudowy nie może być większa niż 100 m² i o wysokości 8,0 m. Celem sporządzenia nowego planu miejscowego była korekta zasad kształtowania i gabarytów zabudowy, tak aby umożliwić realizację zamierzenia inwestycyjnego polegającego na budowie budynku zaplecza sportowego dla potrzeb Miejskiego Klubu Sportowego „Górnik Wojkowice”. Ponadto na terenie usług sportu i rekreacji lub zieleni urządzonej planuje się dopuszczenie przeznaczeń uzupełniających, zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojkowice przyjętego uchwałą Nr XXXI.253.2021 z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojkowice. W ww. dokumencie przeważająca część obszaru położona jest w terenie usług sportu i rekreacji oznaczonym symbolem US. W pozostałej części studium określa następujący kierunek przeznaczenia terenów: droga klasy lokalnej oznaczona symbolem KD-L, obszar publicznej zieleni urządzonej (ZP) oraz obszar mieszkaniowy, zabudowy jednorodzinnej i niskiej intensywności (MN). Ustalenia projektu planu miejscowego będą spójne z polityką przestrzenną gminy określoną w ww. studium. W związku z powyższym realizacja zmiany ustaleń tego planu nie spowoduje znaczącego wpływu na środowisko;

- projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza dla terenów w rejonie ul. Manifestu Lipcowego oraz terenów przemysłowych w rejonie ulic: Tworzeń i Roździeńskiego, przyjętego uchwałą nr VIII/161/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 24.06.2015 r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r., poz. 3502). Z przedłożonej dokumentacji wynikało, że w sporządzonym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zmiana dotyczy: zmiany redakcji zapisów odnoszących się do infrastruktury elektroenergetycznej powiązane z możliwością lokalizowania OZE; wykreślenia zapisów ograniczających lokalizowanie odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW; wprowadzenia nowych zapisów regulujących zasady lokalizowania odnawialnych źródeł energii, w tym dopuszczenia na terenach, oznaczonych symbolami: 1P do 5P oraz 1PU1 do 19PU1 i 1PU2 do 7PU2 sytuowanie instalacji odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej moc małej instalacji, wykorzystujących do wytwarzania energii wyłącznie energię promieniowania słonecznego – wprowadzenia zapisów dopuszczających lokalizowanie paneli fotowoltaicznych w postaci mikroinstalacji wyłącznie na terenach, gdzie plan miejscowy dopuszcza lokalizowanie budynków. Nie przewiduje się zmiany pozostałych ustaleń planu miejscowego. Dodatkowo w niewielkim stopniu zmienia się zapisy odnoszące się do infrastruktury technicznej elektroenergetyki, umożliwienie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 150 kW na budynkach, jak również na terenach przekształconych antropogenicznie i zdegradowanych nie stanowi istotnego zagrożenia dla środowiska. Opracowany projekt stanowił niewielką modyfikację obowiązującego planu.

Stanowisko negatywne w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jednocześnie określające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko wydano dla sporządzonego miejscowego planu

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź dla terenu przy ulicy Wojkowickiej. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że zmianie ulegną zasady zagospodarowania terenu pod kątem dopuszczenia różnego rodzaju inwestycji związanych z obowiązującym przeznaczeniem. Celem sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zmian ustaleń obowiązującego dokumentu planu miejscowego w zakresie: zasad zagospodarowania terenu a przede wszystkim ustaleń związanych z lokalizacją zakładów związanych z przetwórstwem odpadów, inwestycjami o różnym stopniu oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów i nie spowodują znaczącego oddziaływania na środowisko. Skalę oddziaływania na środowisko zmian ujętych w dokumentach można określić na podstawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W roku sprawozdawczym 2025 uzgodniono **4** projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz **3** projekty planu ogólnego.

rzedłożony do tutejszego organu projekt planu ogólnego gminy Sławków wraz z prognozą oddziaływania na środowisko obejmował obszar przeznaczony pod następujące strefy: SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; SU – strefa usługowa; SP – strefa gospodarcza; SI – strefa infrastrukturalna; SN – strefa zieleni i rekreacji; S.C. – strefa cmentarza; SG – strefa górnictwa; SO – strefa otwarta; SK – strefa komunikacyjna. Ustalenia projektu planu ogólnego w zdecydowanej większości oparte są na ustaleniach obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym ewentualne zmiany będą niewielkie i będą dotyczyły tylko niewielkich fragmentów terenu.

Projekt planu ogólnego gminy Mierzęcice obejmuje następujące sołectwa: Mierzęcice, Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle, Przeczyce, Boguchwałowice, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Najdziszów, Zawada. Obszary zagospodarowane w gminie Mierzęcice koncentrują się głównie w centralnej części gminy, szczególnie w miejscowości Mierzęcice oraz w rejonie osiedla i skrzyżowania ulic Wolności i Gminnej, gdzie występuje zwarta zabudowa mieszkaniowa i usługowa. Znaczące zagospodarowanie widoczne jest w Nowej Wsi, gdzie wydzielono tereny pod inwestycje i działalność gospodarczą. Wzdłuż głównych dróg, takich jak ul. Głowackiego czy ul. Wolności, skupia się zabudowa jednorodzinna oraz obiekty usługowe. Pozostałe sołectwa, takie jak Przeczyce czy Toporowice, zachowują rozproszony, wiejski charakter z ograniczoną intensywnością zabudowy. Przedmiotowy projekt planu ogólnego w dużej mierze utrzymuje dotychczasowe przeznaczenie terenów wskazane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W planie ogólnym obszar uzupełnienia zabudowy został poszerzony o 5,7 km², uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy. Plan ogólny utrzymuje istniejące tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, tereny lasu, tereny zieleni naturalnej, tereny wód. Wszystkie strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego dla gminy Mierzęcice zostały wyznaczone w oparciu o istniejące zagospodarowanie terenu, istniejącą zabudowę, na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego, na podstawie terenów wskazanych

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego a także wniosków do procedury planistycznej.

W planie ogólnym miasta Będzina zostało wyznaczonych 10 stref planistycznych:

- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną; SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; SU - strefa usługowa; SH - strefa handlu wielkopowierzchniowego; SP - strefa gospodarcza; SI - strefa infrastrukturalna; SN - strefa zieleni i rekreacji; SC - strefa cmentarzy; SO - strefa otwarta; SK - strefa komunikacyjna. Obszar objęty planem ogólnym wynosi 3 739 ha. W obrębie wyznaczonych stref planistycznych, określonych w projekcie planu ogólnego, przewidziano tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno obszary z istniejącą zabudową, jak i tereny niezabudowane, na których planowane jest wznoszenie nowych obiektów budowlanych.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Psary dla terenów położonych w sołectwach: Góra Siewierska przy ul. Granitowej, Sarnów przy ul. Jasnej i Psary przy ul. Akacyjnej obejmował następujące przeznaczenie terenów: MN-U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług, U - tereny usług, U-P - tereny usług lub produkcji, RZP - teren produkcji w gospodarstwach rolnych hodowlanych, ogrodniczych, KDZ - teren drogi zbiorczej, KDL - teren drogi lokalnej. Nowoprojektowany teren stanowi kontynuację i rozbudowę istniejących terenów, znaczna część obszaru pozostanie zachowana jako tereny zielone wkomponowane w projektowane zagospodarowanie terenu.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź dla terenu zlokalizowanego przy ul. Wojkowickiej w Czeladzi obejmował obszar o powierzchni ok. 15,4 ha. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów: U-P - teren usług lub produkcji; KDG - teren drogi głównej. Przedmiotowy teren jest już obecnie niemal w całości zabudowany, znajdują się na nim różnego typu obiekty o charakterze przemysłowym i usługowym. W projekcie planu niemal na całym obszarze, zgodnie ze stanem istniejącym, wskazano tereny usług lub produkcji, a w części południowej przebieg drogi klasy główna, wyłącznie na niewielkim fragmencie. Przedmiotowy teren ma charakter przemysłowy od wielu lat. W pobliżu nie występuje zabudowa mieszkaniowa, która byłaby narażona na ewentualne negatywne oddziaływania.

Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mierzęcice (Mierzęcice – Trzonia) obejmował obszar o powierzchni ok 47 ha. Przedmiotowy teren zajmują odwadniane i ekstensywnie użytkowane łąki w otoczonej lasem dolinie uregulowanej rzeczki Trzoni. Plan miejscowy na przedmiotowym terenie przewiduje wprowadzone ustaleń dopuszczających na wskazanym obszarze funkcji usługowo – produkcyjnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i drogową, a także wydzielenie terenu zieleni z zakazem zabudowy (w obowiązującym planie miejscowym teren przeznaczony jest pod rolę, a także pod obiekty produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bobrowniki – sołectwo Twardowice obejmował obszar o powierzchni ok. 236,58 ha. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów: MNW-MNB – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej bliźniaczej, MNW-MNB-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej bliźniaczej lub usług, U – teren usług, US – teren usług sportu i rekreacji, KDL – teren drogi lokalnej, KDD – teren drogi dojazdowej, KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej, IKP – teren pompowni ścieków, RN – teren rolnictwa z zakazem zabudowy,

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

RN-L – teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub lasu, RZ – teren zabudowy związanej z rolnictwem, L – teren lasu, ZP – teren zieleni urządzonej. Obecnie na przedmiotowym terenie znajdują się przede wszystkim tereny biologicznie czynne – tereny rolne, trawiaste i leśne – oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, miejscami z uzupełniającą zabudową usługową i układem komunikacyjnym. W granicach planu identyfikuje się w pełni ukształtowany i funkcjonujący obszar zabudowy. Projekt planu zasadniczo utrzuca obecny sposób wykorzystania terenu, dając możliwość rozbudowy istniejącej infrastruktury urbanistycznej, częściowo kosztem zajęcia nowych terenów biologicznie czynnych.

W przypadku lokalizacji inwestycji na terenie na którym brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego urzędy gmin i miast zwracają się do tutejszego organu o uzgodnienie warunków zabudowy.

W roku 2025 wydano **96** uzgodnień warunków zabudowy. Inwestycje, których dotyczyły wnioski to w przeważającej większości budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Sytuacja ta nie zmieniła się od 2009 roku. Ustalane warunki zabudowy i zagospodarowania terenu dla budownictwa mieszkaniowego nawiązują do istniejącego zagospodarowania terenu.

W roku 2025 wydano **8** opinii stwierdzających potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz **10** opinii stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na terenie **powiatu będzińskiego**, stwierdzono m.in. dla następujących inwestycji: budowy kogeneracyjnego źródła ciepła w Będzinie Łagiszy, którego inwestorem jest Tauron Inwestycje; budowy obiektów handlowo – magazynowych wysokiego składowania; POK Green Park – centrum magazynowania i przeładunku kolejowo – samochodowego; modernizacji oczyszczalni ścieków bytowych na terenie zakładu Tauron Wytwarzanie S.A.; rozbudowy terminala przeładunkowego w Sławkowie; budowy placu magazynowego wraz z boksami magazynowymi oraz niezbędną infrastrukturą towarzyszącą dla działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów innych niż niebezpieczne; budowy instalacji do przeładunku oleju napędowego na terenie istniejącego Terminalu Przeładunkowego Gazu Płynnego Polski Gaz S.A.

Brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, na terenie **powiatu będzińskiego** stwierdzano, m.in. dla następujących inwestycji: produkcji celulozy różnych zastosowań; punktów zabierania metali, odpadów innych niż niebezpieczne; budowy parkingu; budowy płyty kontenerowej na terenie Euroterminalu Sławków Sp. z o.o.; budowy farmy fotowoltaicznej; uruchomieniu instalacji do odzysku odpadów w kierunku produkcji kruszyw na terenie działki należącej do TAURON Wytwarzanie S.A. Oddział Elektrownia Łagisza; budowy kanalizacji sanitarnej w gminie Mierzęcice; modernizacji torowiska tramwajowego.

W roku 2025 wydano **4** opinie uzgadniające przed wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć na wnioski wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Na podstawie art. 106 § 4 Kpa wysłane zostały **2** pisma o uzupełnienie wniosku przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia:

1. „Budowa obór wolnostanowiskowych dla bydła opasowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr ew. 9481/2, 9481/4, 9481/5 obręb Siewierz (0001), gm. Siewierz, pow. Będziński, woj. Śląskie”. Pismo dotyczyło: opisanie sposobu czyszczenia z podaniem stosowanych do tego celu urządzeń

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

za pomocą których usuwane będą pozostałości odchodów zwierząt z podłogi rusztowej, które nie przedostaną się do kanałów gnojowicowych; wskazania źródła dostarczania do inwestycji wody do celów bytowo – gospodarczych; dokonania opisu technicznego i technologicznego biogazowni, która jest ściśle powiązana z inwestycją; przeprowadzenia analizy emisji zanieczyszczeń pochodzących z etapu realizacji inwestycji na poszczególne komponenty środowiska popartą obliczeniami; uwzględnienia na etapie eksploatacji inwestycji w obliczeniach emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego emisję pochodzenia komunikacyjnego; doprecyzowania systemu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych pochodzących z terenów utwardzonych; wskazania czy na terenie inwestycji będą powstawały ścieki technologiczne; opisanie w jaki sposób zostanie zapewniona higiena poideł dla zwierząt; zapewnienia chłodzenie konfiskatora dla padłych zwierząt.

2. Przedsięwzięcie polegające na budowie farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie byłego miejsca magazynowania odpadów paleniskowych Elektrowni Łagisza w Będzinie. Pismo dotyczyło: wyszczególnienia rodzajów odpadów powstających podczas budowy farmy fotowoltaicznej wraz z opisem sposobu ich magazynowania i wywozu z terenu budowy; przeprowadzenia analizy oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie ludzi i środowisko na etapie funkcjonowania farmy fotowoltaicznej; opisanie w jaki sposób prowadzone będzie czyszczenie paneli; dołączenia do dokumentacji wniosku inwestora o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach złożonego do organu prowadzącego postępowanie administracyjne.

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej tak jak w latach poprzednich najwięcej dokonano uzgodnień inwestycji realizowanych na obiektach przemysłowych oraz hal wysokiego magazynowania wraz z budynkami biurowymi i infrastrukturą towarzyszącą.

W roku sprawozdawczym 2025 dokonano uzgodnień **14** projektów budowlanych i zmiany sposobu użytkowania pod względem sanitarno – higienicznym, które dotyczyły zmiany sposobu użytkowania kuchni cateringowej na halę montażową związaną z obsługą produkcji ogrodnictwa – produkcja okien do szklarni i ogrodów zimowych; zmiany sposobu użytkowania parteru budynku mieszkalnego na lokal do konfekcjonowania kosmetyków; zmiany sposobu użytkowania części pomieszczeń budynku mieszkalnego na solarium; zmiany sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na salon fryzjerski; zmiany sposobu użytkowania części budynku mieszkalnego na pracownię cukierniczą; zmiany sposobu użytkowania lokalu usługowego na centrum tlenoterapii; zmiany sposobu użytkowania kwaciarni na salon kosmetyczny; przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynków gospodarczych na pomieszczenia stanowiące część istniejącego zakładu obróbki metali; modernizacji oczyszczalni ścieków bytowych w Tauron Wytwarzanie S.A. Oddział Elektrownia Łagisza; rozbudowy budynku prywatnych gabinetów dentystycznych o gabinety lekarskie; przebudowy i rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków typu BD370 do przepustowości docelowej 3x75 m³/d w Malinowicach; rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania pomieszczenia gospodarczego na kuchnię cateringową.

W roku sprawozdawczym 2025 przeprowadzono **54** kontrole w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania. Wydano **52** opinie sanitarne dopuszczające obiekty do użytkowania.

WNIOSKI

1. Przedłożony do tutejszego organu projekt planu ogólnego gminy Sławków wraz z prognozą oddziaływania na środowisko obejmował obszar przeznaczony pod następujące strefy: SW – strefa

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; SU – strefa usługowa; SP – strefa gospodarcza; SI – strefa infrastrukturalna; SN – strefa zieleni i rekreacji; S.C. – strefa cmentarza; SG – strefa górnictwa; SO – strefa otwarta; SK – strefa komunikacyjna. Ustalenia projektu planu ogólnego w zdecydowanej większości oparte są na ustaleniach obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym ewentualne zmiany będą niewielkie i będą dotyczyły tylko niewielkich fragmentów terenu.

Projekt planu ogólnego gminy Mierzęcice obejmuje następujące sołectwa: Mierzęcice, Mierzęcice II, Mierzęcice Osiedle, Przeczyce, Boguchwałowice, Toporowice, Nowa Wieś, Sadowie, Najdżiszów, Zawada. Przedmiotowy projekt planu ogólnego w dużej mierze utrzymuje dotychczasowe przeznaczenie terenów wskazane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W planie ogólnym obszar uzupełnienia zabudowy został poszerzony o 5,7 km², uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy. Plan ogólny utrzymuje istniejące tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, tereny lasu, tereny zieleni naturalnej, tereny wód.

W planie ogólnym miasta Będzina zostało wyznaczonych 10 stref planistycznych:

- SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; SU - strefa usługowa; SH - strefa handlu wielkopowierzchniowego; SP – strefa gospodarcza; SI - strefa infrastrukturalna; SN - strefa zieleni i rekreacji; SC - strefa cmentarzy; SO - strefa otwarta; SK - strefa komunikacyjna. Obszar objęty planem ogólnym wynosi 3 739 ha. W obrębie wyznaczonych stref planistycznych, określonych w projekcie planu ogólnego, przewidziano tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno obszary z istniejącą zabudową, jak i tereny niezabudowane, na których planowane jest wznoszenie nowych obiektów budowlanych.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Psary dla terenów położonych w sołectwach: Góra Siewierska przy ul. Granitowej, Sarnów przy ul. Jasnej i Psary przy ul. Akacyjnej obejmował następujące przeznaczenie terenów: MN-U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług, U - tereny usług, U-P - tereny usług lub produkcji, RZP - teren produkcji w gospodarstwach rolnych hodowlanych, ogrodniczych, KDZ - teren drogi zbiorczej, KDL - teren drogi lokalnej. Nowoprojektowany teren stanowi kontynuację i rozbudowę istniejących terenów, znaczna część obszaru pozostanie zachowana jako tereny zielone wkomponowane w projektowane zagospodarowanie terenu.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź dla terenu zlokalizowanego przy ul. Wojkowickiej w Czeladzi obejmował obszar o powierzchni ok. 15,4 ha. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów: U-P - teren usług lub produkcji; KDG - teren drogi głównej. W projekcie planu niemal na całym obszarze, zgodnie ze stanem istniejącym, wskazano tereny usług lub produkcji, a w części południowej przebieg drogi klasy główna, wyłącznie na niewielkim fragmencie. Przedmiotowy teren ma charakter przemysłowy od wielu lat. W pobliżu nie występuje zabudowa mieszkaniowa.

Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mierzęcice (Mierzęcice – Trzonia) obejmował obszar o powierzchni ok 47 ha. Plan miejscowy na przedmiotowym terenie przewiduje wprowadzone ustaleń dopuszczających na wskazanym obszarze funkcji usługowo – produkcyjnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i drogową, a także wydzielenie terenu zieleni z zakazem zabudowy

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

(w obowiązującym planie miejscowym teren przeznaczony jest pod rolę, a także pod obiekty produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bobrowniki – sołectwo Twardowice obejmował obszar o powierzchni ok. 236,58 ha. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów: MNW-MNB – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej bliźniaczej, MNW-MNB-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej bliźniaczej lub usług, U – teren usług, US – teren usług sportu i rekreacji, KDL – teren drogi lokalnej, KDD – teren drogi dojazdowej, KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej, IKP – teren pompowni ścieków, RN – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, RN-L – teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub lasu, RZ – teren zabudowy związanej z rolnictwem, L – teren lasu, ZP – teren zieleni urządzonej. Projekt planu zasadniczo utrzymał obecny sposób wykorzystania terenu, dając możliwość rozbudowy istniejącej infrastruktury urbanistycznej, częściowo kosztem zajęcia nowych terenów biologicznie czynnych.

2. Wnioski dotyczące uzgadniania dokumentacji projektowej dotyczyły hali montażowej związanej z obsługą produkcji ogrodniczej – produkcja okien do szklarni i ogrodów zimowych; lokalu do konfekcjonowania kosmetyków; solarium; salonu fryzjerskiego; pracowni cukierniczej; centrum tlenoterapii; salonu kosmetycznego; zakładu obróbki metali; modernizacji oczyszczalni ścieków bytowych w Tauron Wytwarzanie S.A. Oddział Elektrownia Łągisza; gabinetów lekarskich; przebudowy i rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków typu BD370 do przepustowości docelowej 3x75 m³/d w Malinowicach; kuchni cateringowej.

3. W dopuszczeniu do użytkowania dominowały zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, bary szybkiej obsługi, sklepy spożywcze, inwestycje na obiektach przemysłowych w tym hale magazynowe.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO - ZDROWOTNA

Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej realizuje założenia strategiczne Narodowego Programu Zdrowia, skupiając swoje działania głównie na profilaktyce nadwagi i otyłości, zapobieganiu uzależnieniom, chorobom zakaźnym oraz profilaktyce chorób nowotworowych. Dzięki współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego możliwe było wdrażanie i koordynowanie programów edukacyjnych w szkołach i przedszkolach, a także udział w lokalnych inicjatywach i przedsięwzięciach. Koordynatorzy działający w placówkach oświatowych otrzymali wsparcie merytoryczne i metodyczne, realizowane poprzez indywidualne spotkania, szkolenia oraz przekazywanie niezbędnych materiałów dydaktycznych.

W ramach działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej realizowano programy edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, w tym programy dotyczące profilaktyki nowotworowej.

W szkołach ponadpodstawowych koordynatorzy realizujący projekty zostali odpowiednio przygotowani do wdrażania programów oraz zapoznani z zasadami ich realizacji. Działania te prowadzone były zgodnie z złoženiami przy dużym zaangażowaniu kadry nauczycielskiej. Ich głównym celem było zwiększenie wiedzy na temat czynników ryzyka rozwoju nowotworów oraz promowanie wczesnej diagnostyki i zachowań prozdrowotnych jako istotnych elementów ochrony zdrowia.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

W okresie wakacyjnym przekazywano informacje dotyczące bezpiecznego korzystania z promieniowania słonecznego i zachowania umiaru podczas ekspozycji na słońce, kierując je zarówno do organizatorów miejskich akcji letnich jak i do ogółu społeczeństwa.

Realizację programów takich jak „Znamie! Znam je” „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” / kampania informacyjna „Łap słońce z głową” wspierały materiały informacyjno – edukacyjne, w tym plakaty, broszury (również w wersji elektronicznej) spoty oraz filmy edukacyjne. Materiały te poszerzały wiedzę uczniów na temat chorób nowotworowych:

- zasad samobadania skóry;
- profilaktyki raka szyjki macicy i znaczenia szczepień przeciwko wirusowi HPV;
- regularnych badań profilaktycznych;
- ochrony zdrowia przed skutkami nadmiernej ekspozycji na słońce bez odpowiedniej ochrony, która zwiększa ryzyko rozwoju czerniaka.



Dok. Fot. Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Siewierzu - zajęcia edukacyjne dla dzieci

Zapobieganie chorobom zakaźnym.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem realizowanych działań było ograniczenie liczby nowych zakażeń HIV poprzez podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa oraz promowanie postaw zdrowotnych sprzyjających zapobieganiu



Dok. fot. Starostwo Powiatowe w Będzinie - Obchody Światowego Dnia AIDS

zakażeniom. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzone w placówkach oświatowych przez szkolnych koordynatorów koncentrowały się na przybliżeniu problematyki HIV/AIDS, dróg przenoszenia wirusa oraz sposobów unikania zachowań ryzykownych. W ramach współpracy prowadzono również prelekcje i warsztaty edukacyjne skierowane do młodzieży szkolnej.

Profilaktyka Wirusowego Zapalenia Wątroby - „Podstępne WZW”.

Program profilaktyki zakażeń HBV, HAV, HCV realizowany jest w szkołach ponadpodstawowych przez odpowiednio przygotowanych merytorycznie koordynatorów szkolnych. Koordynatorzy corocznie mają możliwość uczestnictwa w szkoleniach oraz korzystają ze wsparcia od koordynatora powiatowego obejmującego min. pakiety edukacyjne oraz pomoc w realizacji poprzez prelekcje i warsztaty dla młodzieży. Celem prowadzonych działań jest propagowanie zdrowego stylu życia oraz podnoszenie poziomu wiedzy na temat zagrożeń wynikających z zakażeń wirusowym zapaleniem wątroby.



Dok. fot. I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie - prelekcja dla młodzieży

Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” (profilaktyka sezonowych chorób zakaźnych, w tym kampania „Mamo, Tato, pamiętajcie o moich szczepieniach”) była adresowana do całego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci oraz osób starszych. Celem kampanii było zwiększenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, promocja szczepień ochronnych oraz edukacja na temat korzyści wynikających z poddawania się szczepieniom zarówno obowiązkowym, jak i zalecanym.

Działania edukacyjne prowadzone były w placówkach oświatowych, w szkołach rodzenia i podczas wydarzeń skierowanych do seniorów, z myślą o przekazywaniu wiedzy i kształtowaniu umiejętności niezbędnych do dbania o zdrowie własne oraz najbliższych. Inicjatywy te miały także na celu budowanie społecznego zaufania do działań profilaktycznych i promowanie skutecznych metod zapobiegania chorobom zakaźnym.



Dok. fot. Klub Seniora "Wrzos" przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Czeladzi - spotkanie z seniorami oraz z dziećmi świetlicy środowiskowej

Profilaktyka chorób odkleszczowych.

Choroby odkleszczowe stanowią istotny i aktualny problem zdrowia publicznego związany ze wzrostem liczby kleszczy oraz rozszerzaniem się obszarów ich występowania. Szczególnego znaczenia nabiera edukacja społeczeństwa w zakresie zapobiegania zakażeniom przenoszonym przez kleszcze. W województwie śląskim realizowana jest kampania edukacyjna: "Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy", skierowana do: ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem: kadry pedagogicznej, dzieci i młodzieży, rodziców i opiekunów, seniorów.

Celem kampanii jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami w tym.:

- edukacja w zakresie prawidłowego usuwania kleszcza,
- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze,
- upowszechnienie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody zapobiegania kleszczowemu zapaleniu mózgu.

W okresie od marca do listopada realizowano działania edukacyjne do grup społecznych objętych założeniami kampanii.



Dok. fot. Skauci Europy Sławków - zajęcia z uczestnikami półkolonii letnich

Antybiotyki.

W ramach obchodów Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach oraz Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach realizowane były działania informacyjno-edukacyjne, których celem było zwiększenie świadomości społecznej na temat narastającego problemu antybiotykooporności. Zjawisko to stanowi poważane zagrożenie dla zdrowia publicznego, wynikające z narastania i rozprzestrzeniania się oporności drobnoustrojów chorobotwórczych na stosowane antybiotyki.

Działania skierowane do ogółu społeczeństwa oraz pracowników ochrony zdrowia koncentrowały się na promowaniu racjonalnego stosowania antybiotyków oraz upowszechnianiu dobrych praktyk sprzyjających zapobieganiu powstawaniu i szerzeniu się zakażeń lekoopornych. Podkreślano znaczenie profilaktyki zakażeń odpowiedzialnego leczenia oraz roli edukacji w ograniczaniu rozwoju antybiotykooporności.



Dok. fot. OSP Podwarpie – Koło Gospodyń Wiejskich - prelekcja dla uczestników spotkania

Poprawa sposobu żywienia.

W ramach działań ukierunkowanych na poprawę sposobu żywienia realizowany był program „**Klub Zdrowego Przedszkolaka**” - projekt edukacyjny skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym. Jego celem jest wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych, promowanie aktywności fizycznej oraz budowanie postaw prozdrowotnych już od najmłodszych lat. Program obejmuje również zagadnienia związane z ochroną zdrowia przed chorobami zakaźnymi oraz utrwalaniem właściwych przyzwyczajeń sprzyjających zdrowemu stylowi życia.

Istotnym elementem programu jest edukacja dzieci w zakresie bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych, rozpoznawania różnych rodzajów dymów ich źródeł oraz negatywnego wpływu na zdrowie. Działania te mają na celu zwiększenie świadomości najmłodszych oraz rozwijanie umiejętności dokonywania zdrowych i bezpiecznych wyborów w codziennym życiu. Projekt został wzbogacony o realizację programu „**Skąd się biorą produkty ekologiczne**”, czyli kształtowanie

świadomości konsumenckiej oraz **“Czyste powietrze wokół nas”** ukierunkowany na ochronę zdrowia dzieci przed biernym paleniem tytoniu.



Dok. Fot. Przedszkole Miejskie Nr 10 Będzin - zajęcia edukacyjne dla wszystkich grup wiekowych

Profilaktyka uzależnień.

„Nowe Narkotyki - Nowe Zagrożenia”

Działania z zakresu profilaktyki uzależnień koncentrowały się na przeciwdziałaniu używaniu substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. nowych narkotyków (dopalaczy). Akcja skierowana była do ogółu społeczeństwa, z naciskiem na osoby w wieku 15–30 lat, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodziców i opiekunów, studentów uczelni wyższych oraz organizatorów wypoczynku zimowego i letniego.

Nowe narkotyki stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia i życia młodych ludzi – mogą prowadzić do uzależnień, zatruc, poważnych chorób, a nawet zgonów. Mając na uwadze prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży oraz potrzebę kształtowania i wzmacniania postaw prozdrowotnych, kontynuowano współpracę z Komendą Policji w Będzinie. W ramach tej współpracy realizowane były wspólne zajęcia edukacyjne o charakterze profilaktycznym.

Ponadto w szkołach podstawowych wdrażany był program profilaktyki uzależnień „Smak życia – debata o dopalaczach”, którego głównym celem jest przeciwdziałanie rozpowszechnianiu psychoaktywnych środków zastępczych wśród dzieci i młodzieży. Równolegle realizowano pilotażowy program „Zdrowie i emocje – skrzynka z narzędziami”, ukierunkowany na profilaktykę uzależnień oraz rozwijanie umiejętności pracy z emocjami.

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO



Dok. Fot Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Będzinie – zajęcia edukacyjne dla młodzieży

Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest co roku 7 kwietnia – w rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). To wyjątkowa okazja, by zwrócić uwagę na najważniejsze wyzwania zdrowotne, z jakimi mierzą się społeczeństwa na całym świecie. Dzień ten ma na celu nie tylko zwiększanie świadomości na temat aktualnych problemów zdrowotnych, ale również podkreślenie znaczenia profilaktyki, wczesnej diagnostyki oraz równego dostępu do opieki medycznej. Każdego roku obchodom towarzyszy inne hasło przewodnie, które koncentruje się na wybranym obszarze zdrowia publicznego. To także moment, by przypomnieć, że zdrowie jest jedną z najcenniejszych wartości w życiu człowieka, a troska o nie powinna być wspólną odpowiedzialnością – zarówno jednostek, jak i całych społeczności.



Dok. fot. MOPS Czeladź - prelekcja dla słuchaczy Klubu Seniora "Wrzos"

Bezpieczne Ferie Zimowe i Bezpieczne Wakacje

Celem wojewódzkiej akcji informacyjnej było zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznego oraz wartościowego wypoczynku poprzez działania edukacyjne promujące zdrowe i odpowiedzialne zachowania. Dzieci spędzające ferie i wakacje w mieście miały okazję nie tylko korzystać z licznych atrakcji, ale również uczestniczyć w inspirujących zajęciach edukacyjnych poświęconych zdrowiu i bezpieczeństwu. Organizowane warsztaty, spotkania oraz konkursy w przystępny i angażujący sposób utrwały wiedzę na temat zasad bezpiecznego zachowania. Podczas spotkań poruszano zagadnienia takie jak:

BEZPIECZEŃSTWO SANITARNE W 2025 ROKU POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

- znaczenie higieny osobistej jako podstawy profilaktyki zdrowotnej;
- bezpieczny i aktywny wypoczynek – jak bawić się mądrze i odpowiedzialnie;
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych;

Dzięki wspólnym działaniom edukacja została połączona z dobrą zabawą, a uczestnicy zdobyli praktyczną wiedzę, którą mogą wykorzystać w codziennym życiu.

Dok. fot. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Czeladzi - zajęcia dla uczestników półkolonii organizowanych przez ZHP



Wnioski

Podejmowane działania koncentrowały się na promocji zdrowia jako kluczowego elementu wpływającego na jakość życia całej społeczności. W obliczu rosnących wyzwań zdrowotnych, w tym chorób cywilizacyjnych, szczególnego znaczenia nabiera edukacja oraz motywowanie mieszkańców do aktywnego dbania o własne zdrowie. Realizowane inicjatywy nie tylko poszerzały wiedzę uczestników, ale przede wszystkim wzmacniały ich kompetencje w zakresie podejmowania świadomych decyzji dotyczących stylu życia, codziennych nawyków oraz profilaktyki. Promocja zdrowia to proces długofalowy – kształtuje postawy, buduje odpowiedzialność za siebie i innych oraz sprzyja tworzeniu środowiska wspierającego zdrowe wybory. Warto podkreślić, że działania profilaktyczne przynoszą najlepsze efekty wtedy, gdy łączą edukację z praktyką i angażują uczestników w sposób aktywny. Interaktywne formy przekazu zwiększają skuteczność przekazywanych treści oraz utrwalają dobre nawyki. Kontynuacja i rozwijanie tego typu inicjatyw stanowi istotny element inwestycji w zdrową, świadomą i odpowiedzialną społeczność.